VI. évfolyam, 19. szám

1950 május 5

Ludas Matyi

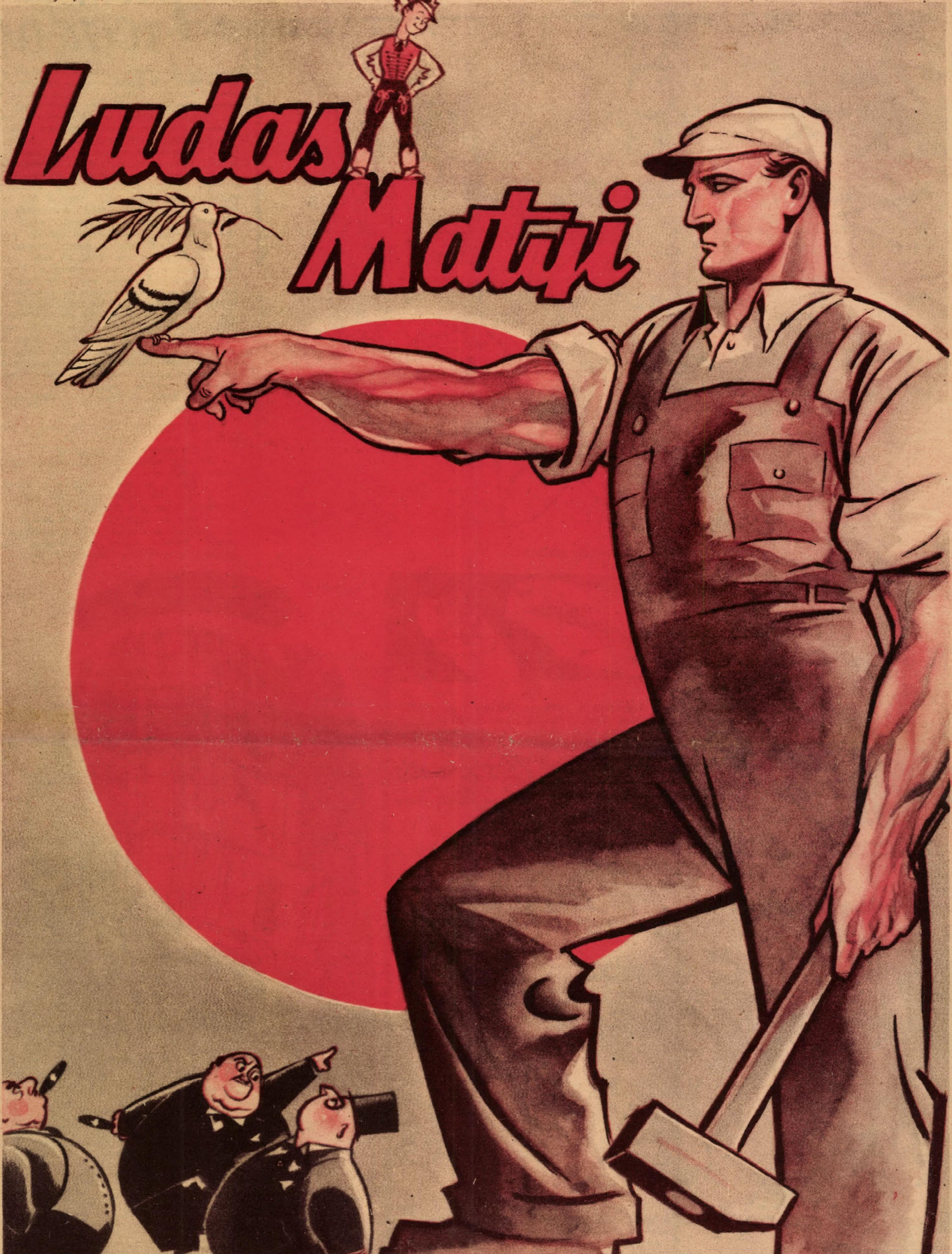

— ***Ezzel a kis békegalambbal nem bírunk?***
— ***Ne a galambot nézd, hanem azt, aki tartja!***

70 fillér

Nem könnyű dolog!

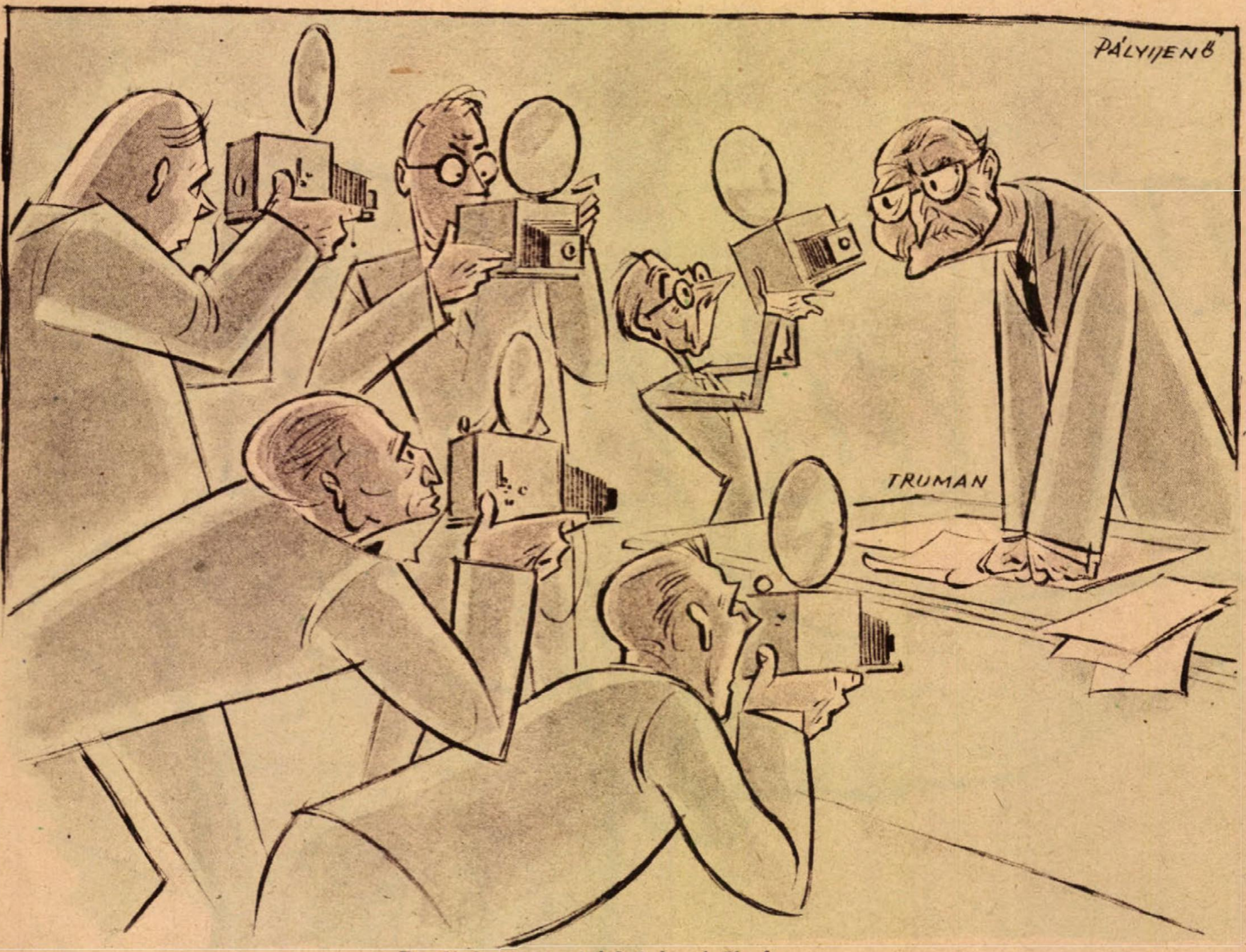

— Barátságos arcot kérünk, elnök úr.
— Pont május elsején?!

Angol regény

„. . . Joan szivében jeges rémülettel állt a kopár szoba falába vájt kis ablak előtt, s nézte a lábainál elterülő Londont. Joan fiatal volt és karcsú. Határozottan szép leány volt, szép angol leány. — Valahol Pimlico táján látta meg a ködöt, — később a Haymarket sarkán laktak egy ódon házban, de Joan legjobban a Piccadilly Circus neonfényeit szerette. Órákig tudott itt sétálni, s lelkébe kitörölhetetlenül belevésődött az, hogy a legjobb marhakonzervet a Gordon-Bennet húsárúgyár készíti; s hogy a Haigs viszkit csak dícsérni lehet, s nem bírálni. Mindez eszébe jutott most, hogy itt állt e borzalmas szoba sivár falai között. A távolból, a Kelet-Indiai dokkok felől a hajókürtök hangjain nyúlós köd gomolygott, az a tipikusan nyálkás angol köd, mely úgy elnyeli Londont, hogy Lordmayor legyen a talpán az, aki el nem téved. És ebben a pillanatban, amikor a Victoria Embankment árnyéka rávetődött New-Scotland Yard pirostéglás falára, a köd már elérte az Oxford streetet és befordult a Regent streetbe és óriási szörny módjára mászott a St. James street és a Whitehall felé. De most furcsa neszt hallott Joan és úgy érezte magát, mintha búvárcipőben állna London kellős közepén. Szemei mereven nézték azt a sovány, kiaszott, pergamenszerű kezet, amely a szoba sötétjéből lassan feléje nyúlt. Joan nem ismert a saját hangjára, — pedig minden nap hazavitte — amikor megszólalt.

— Attól tartok, — hebegte — attól tartok, hogy nem ismerem önt . . .”

Idáig olvastam, aztán letettem a könyvet a pultra.

— Ezt ajánlja? — kérdeztem.

Az agg könyvárus melaszszínű szemeit tűnődve emelte rám.

— Ezt — mondta. — Intelligens könyv.

— Hm. Hát valami jó Gorkijt, Aragont, vagy Andersen Nexöt nem tud ajánlani?

— Hja, — vonta fel a vállát — ha uraságod az izgalmas könyveket szereti, miért nem szólt előbb? Azokkal, sajnos, pillanatnyilag nem szolgálhatok. Azokat úgy elkapkodják, mint a cukrot.

A ragyogóját!

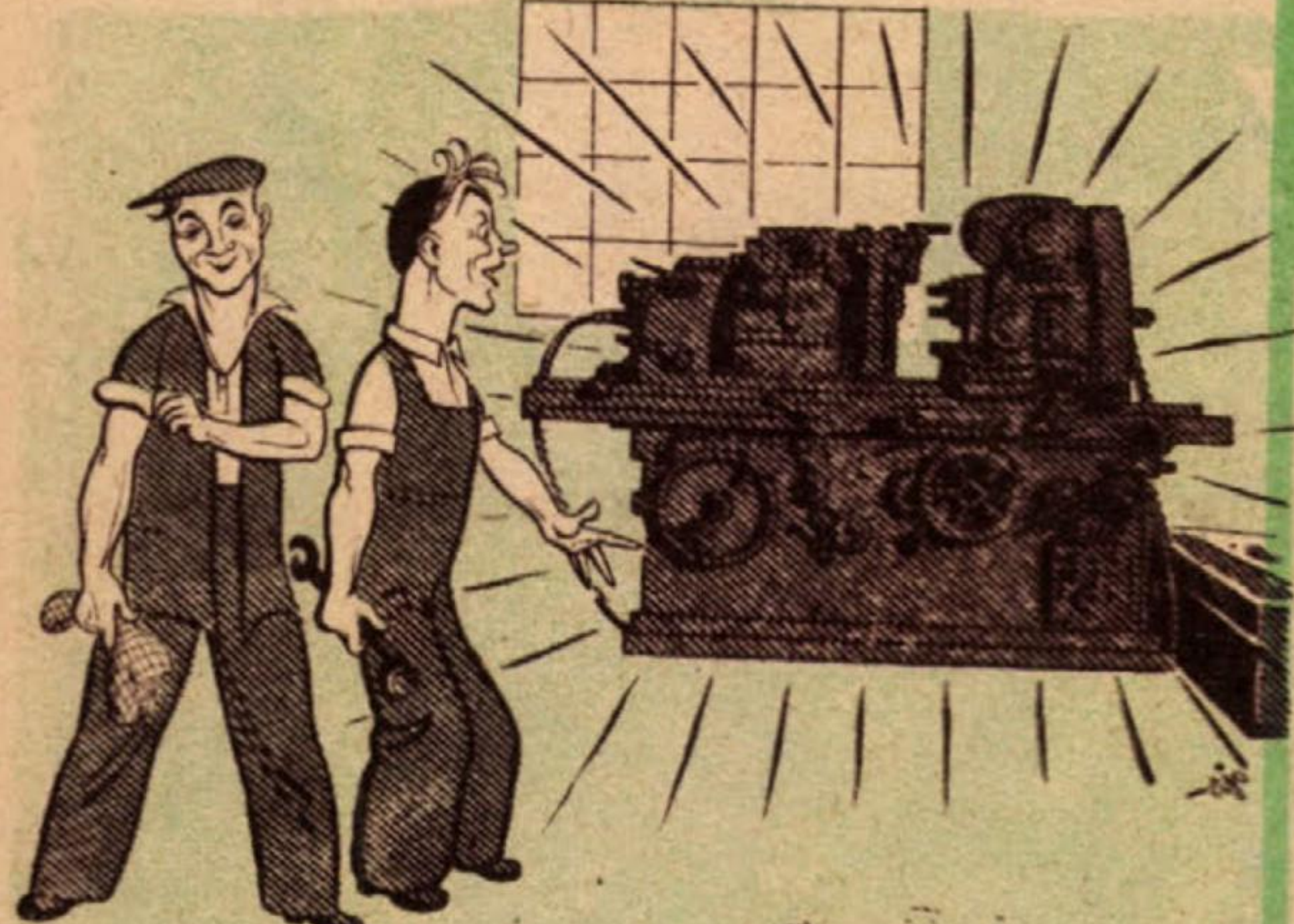

— Mitől ragyog így a te géped, Jancsi?

— Mert nemcsak a pucolástól, hanem az örömtől is ragyog, hogy kétezer százalékot teljesítettem rajta . . .

Washingtoni kaland

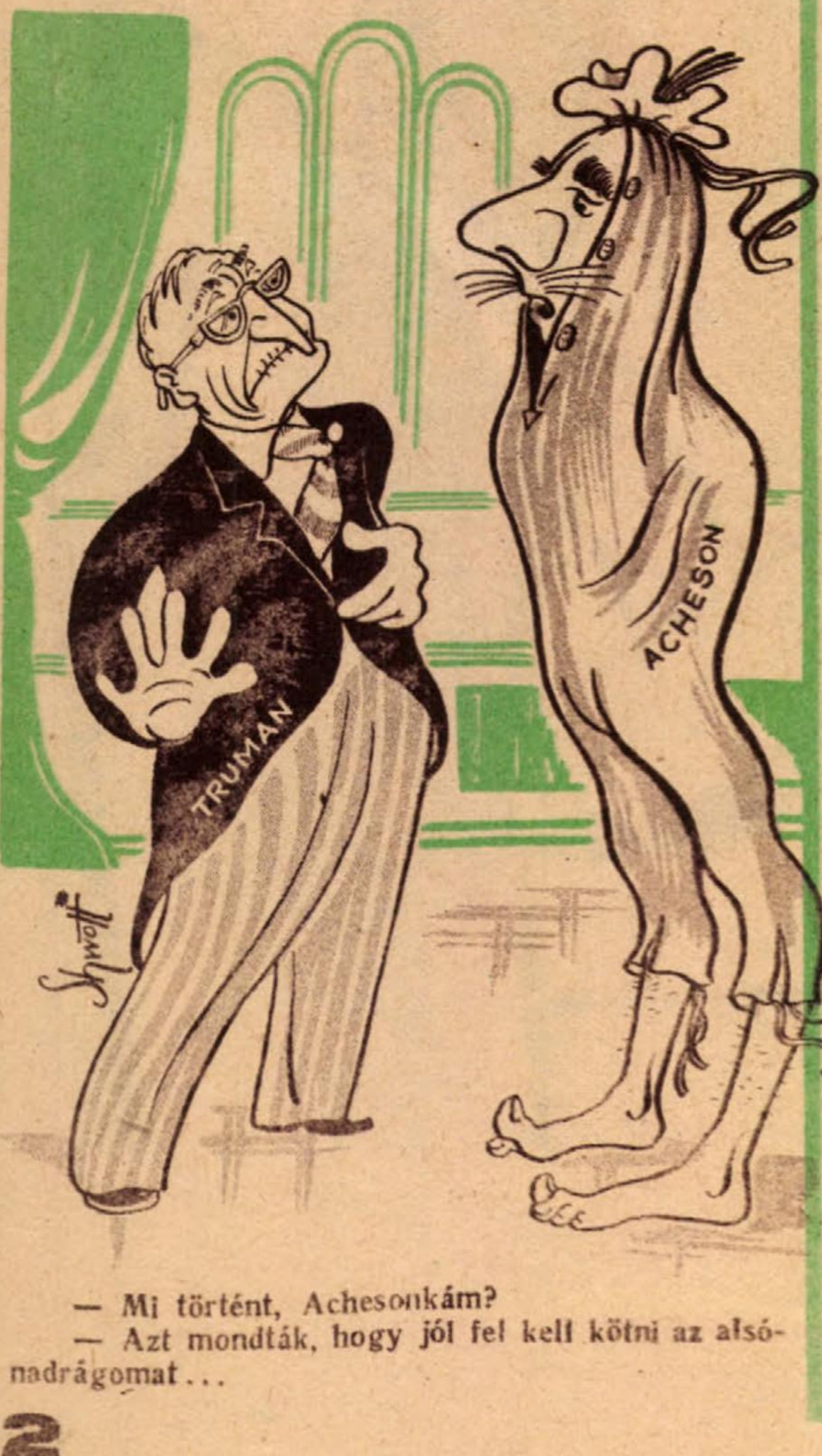

— Mi történt, Achesonkám?

— Azt mondták, hogy jól fel kell kötni az alsónadrágomat . . .

Nagytőkés úr

I.

Nagytőkés úr felébredt. Chicagoi harmincszobás villájának rokokó hálószobájában ébredt fel. A rokokóöltözetű inas behozta a rokokótálalókocsin a tizenkét fogásos rokokó reggelit, amely után a nagytőkés rágyujtott egy rokokószivarra.

Csak akkor zökkent ki a rokokó hangulatból, amikor belépett a titkárja és közölte vele, hogy detroiti autógyárában kitört a sztrájk. Ekkor elkezdett káromkodni, de már nem rokokó, hanem neobarokk stílusban.

II.

Másnap délután közölte vele a titkár, hogy a detroiti autógyárban megszűnt a sztrájk.

— Van Isten — emelte fel a nagytőkés szemeit az égre.

Egy óra mulva azonban jelentette a titkár, hogy a pennsylvániai szénbányában tört ki sztrájk.

— Nincs Isten — emelte le a nagytőkés szemeit az égről.

III.

Egy hét mulva megszűnt a sztrájk a nagytőkés pennsylvániai bányájában; rávaló nap azonban kitört a sztrájk a nagytőkés kaliforniai narancsfarmján. Később újra munkába álltak a narancsszedők, de akkor meg a nagytőkés coloradói olajfinomítójának a munkásai léptek sztrájkba.

—Meg kell dögleni — mondta a nagytőkés. De csak mondta.

IV.

Az idegei azonban lassan kezdték felmondani a szolgálatot. A rokokó hálószoba sarkaiban fehéregereket és sündisznókat vélt látni, természetesen rokokó fehéregereket és rokokó sündisznókat. Később még rosszabbra fordult az állapota, azt képzelte magáról, hogy zsiráf; azután az lett a mániája, hogy üvegből van; a legvégén már annyira romlott az állapota, hogy üvegzsiráfnak képzelte magát.

V.

Az idegorvosok tehetetlenül állottak szemben a bajjal. Konziliumot hívtak össze a harmincszobás villában, ahol a nagytőkés éppen foltokat festett magára egy nagy pemzlivel, mert ha zsiráf, legyen zsiráf.

A legöregebb ideggyógyász professzor szomorúan jelentette ki:

— Addig nem gyógyulhat meg szegény, ameddig ez az izgalom tart. Meg kéne nyugtatni.

— Majd én megnyugtatom — mondta egy fiatal orvos és szeretetteljesen megpaskolta a nagytőkés vállát. — Nyugodjon meg nagytőkés úr, még egy pár év türelem, aztán jóra fordul minden és nem kell többet izgatnia magát!

— Megszűnnek a sztrájkok? — repesett a nagytőkés szíve.

— Nem. Megszűnik a kapitalizmus.

Gergely Miklós

KI EZ ?

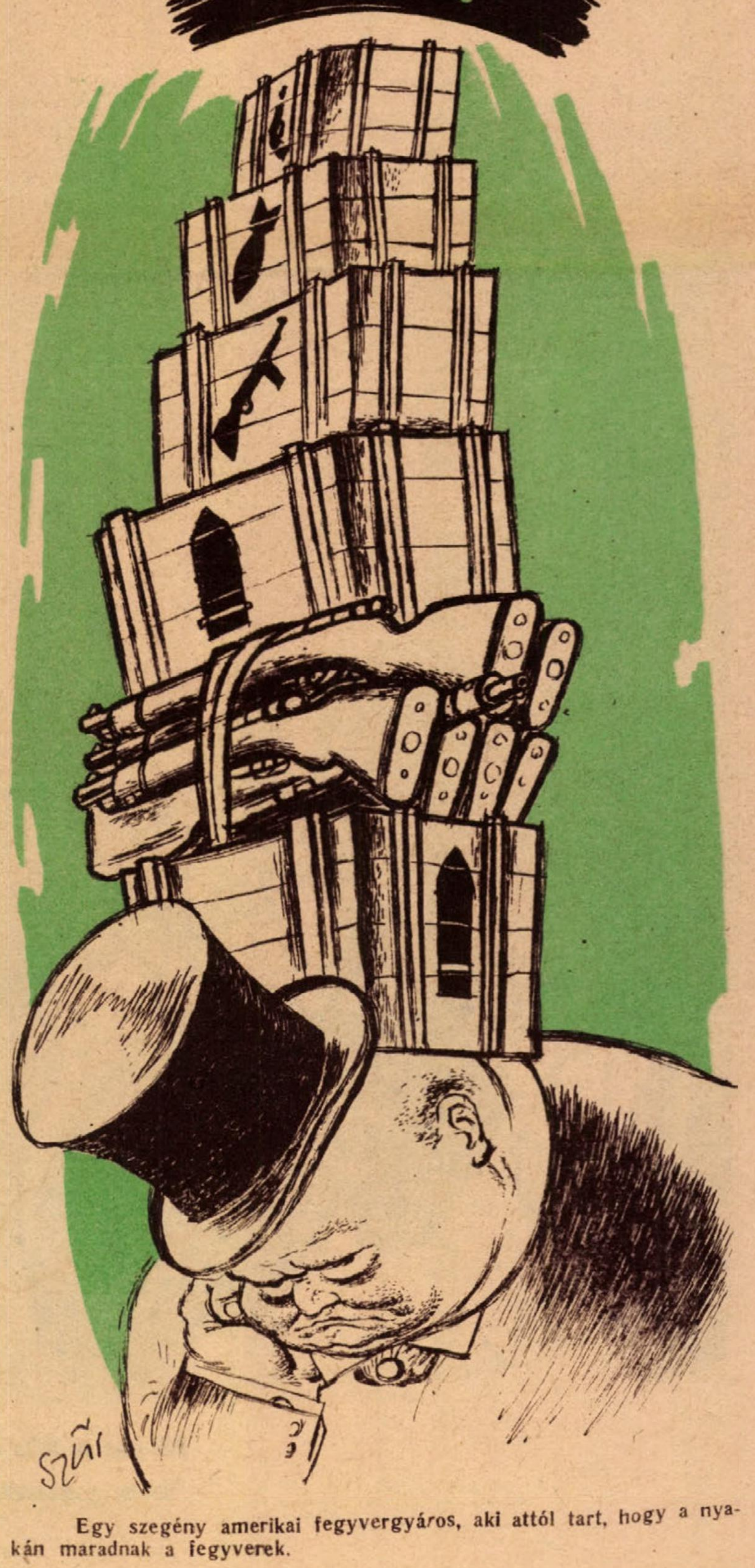

Egy szegény amerikai fegyvergyáros, aki attól tart, hogy a nyakán maradnak a fegyverek.

RÉMHIR és vidéke

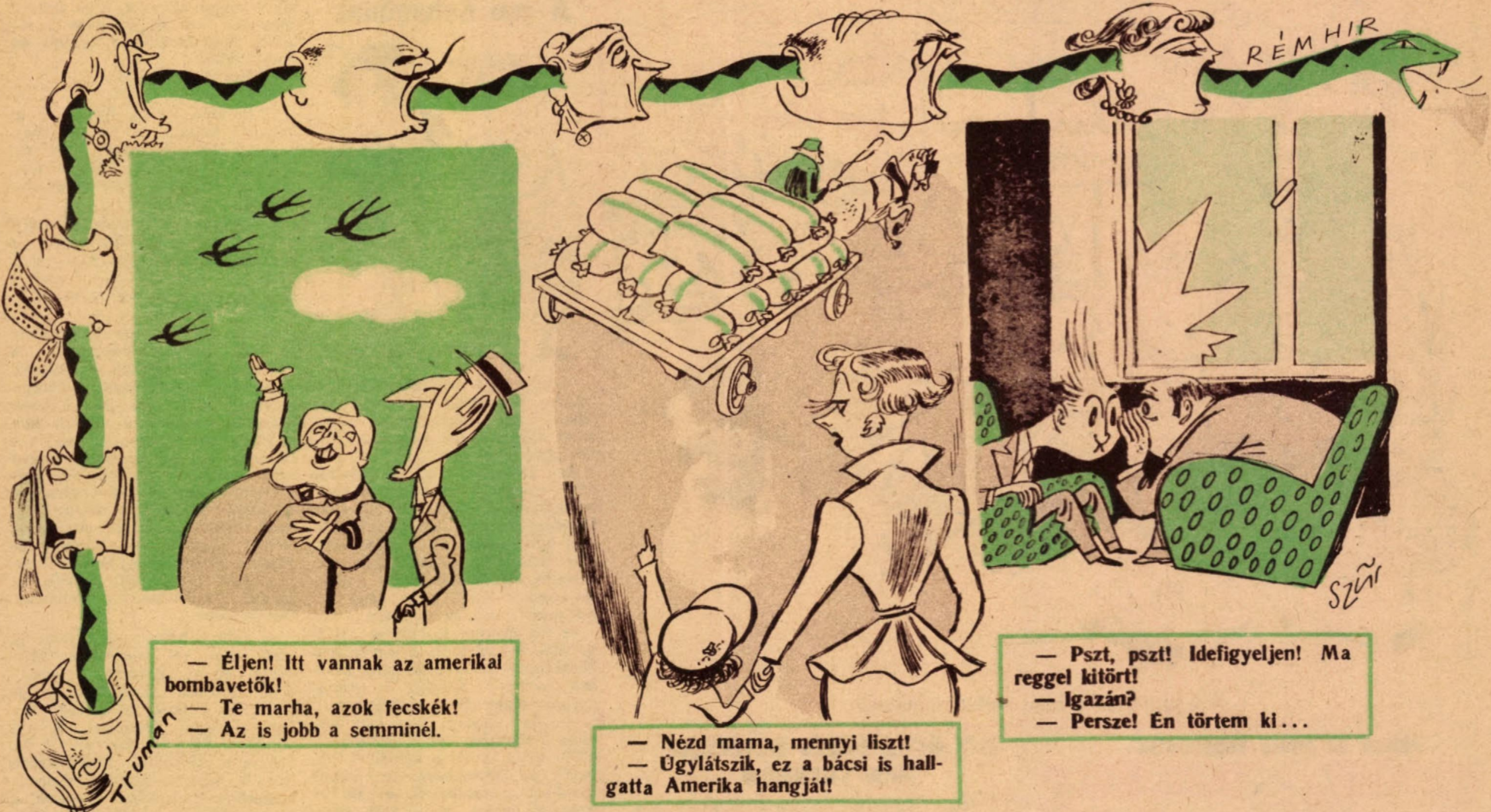

— Éljen! Itt vannak az amerikai bombavetők!
— Te marha, azok fecskék!
— Az is jobb a semminél.

— Nézd mama, mennyi liszt!
— Úgylátszik, ez a bácsi is hallgatta Amerika hangját!

— Pszt, pszt! Idefigyeljen! Ma reggel kitört!
— Igazán?
— Persze! Én törtem ki...

A legujabb amerikai találmány

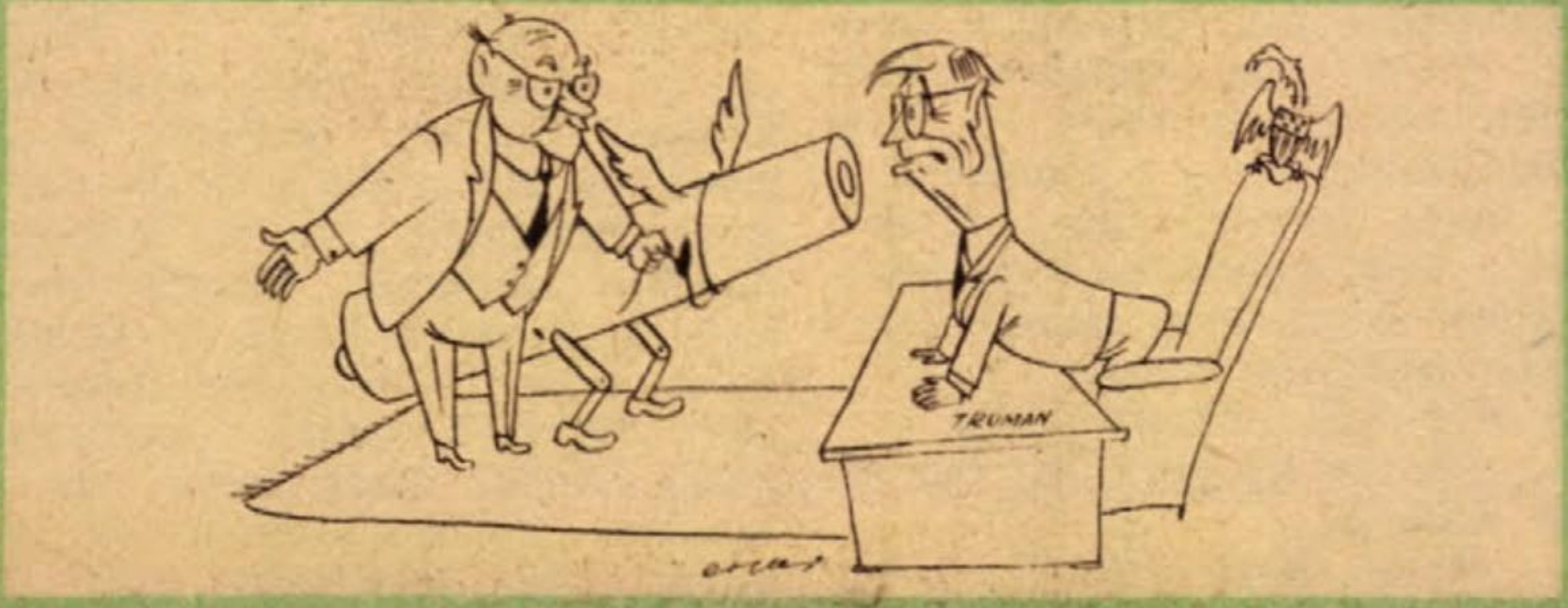

A feltaláló: Ez az ágyú kérem, ha nem rakják ki, kiröpül vagy kiúszik a partra.

Samu bácsi helyesbít

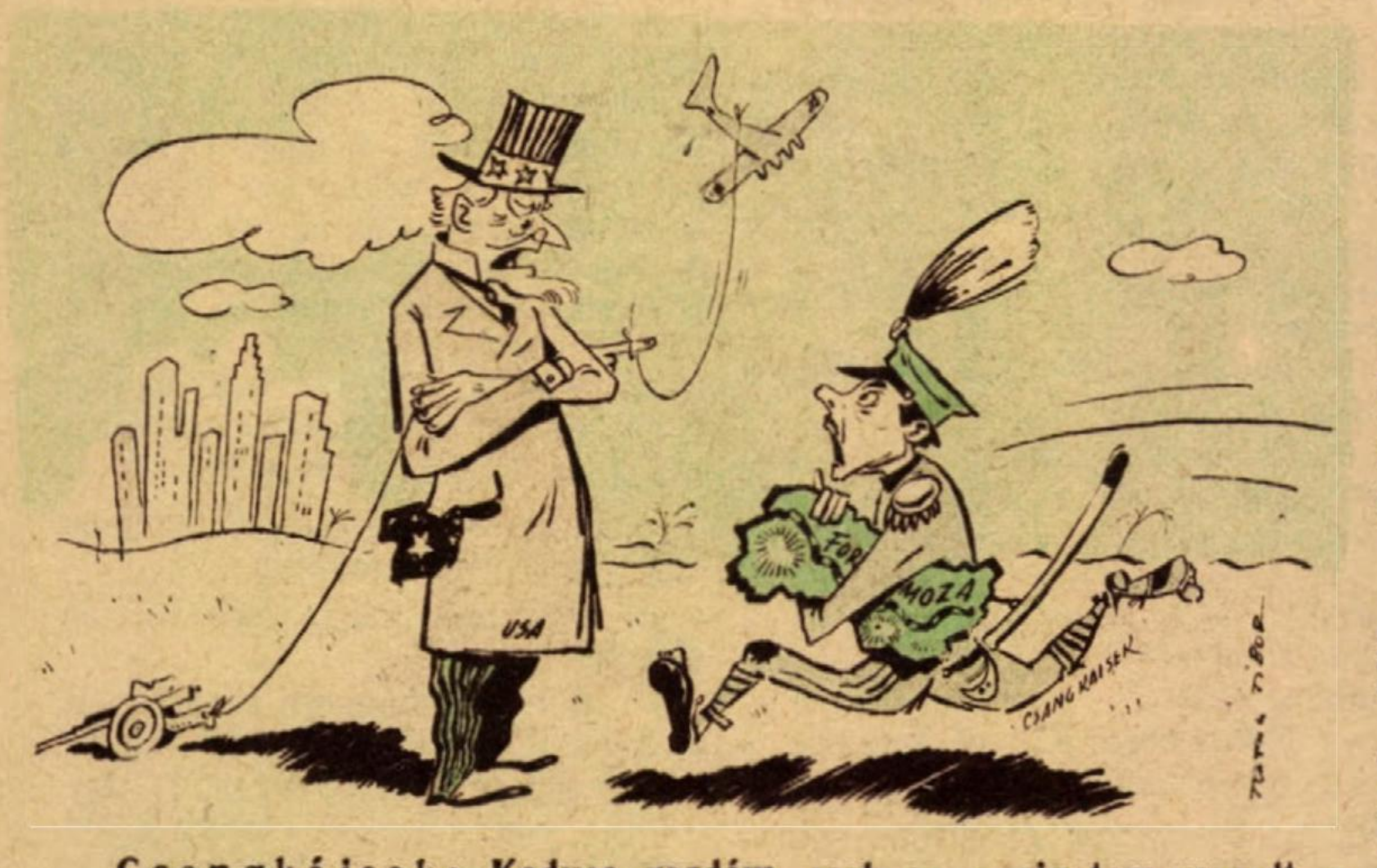

Csangkájsek: Kedves gazdám, csak ez a szigetem maradt, a másikat elvesztettem...
Uncle Sam: Ne hazudj, csirkefogó! Elvették tőled!...

A kutyabarát

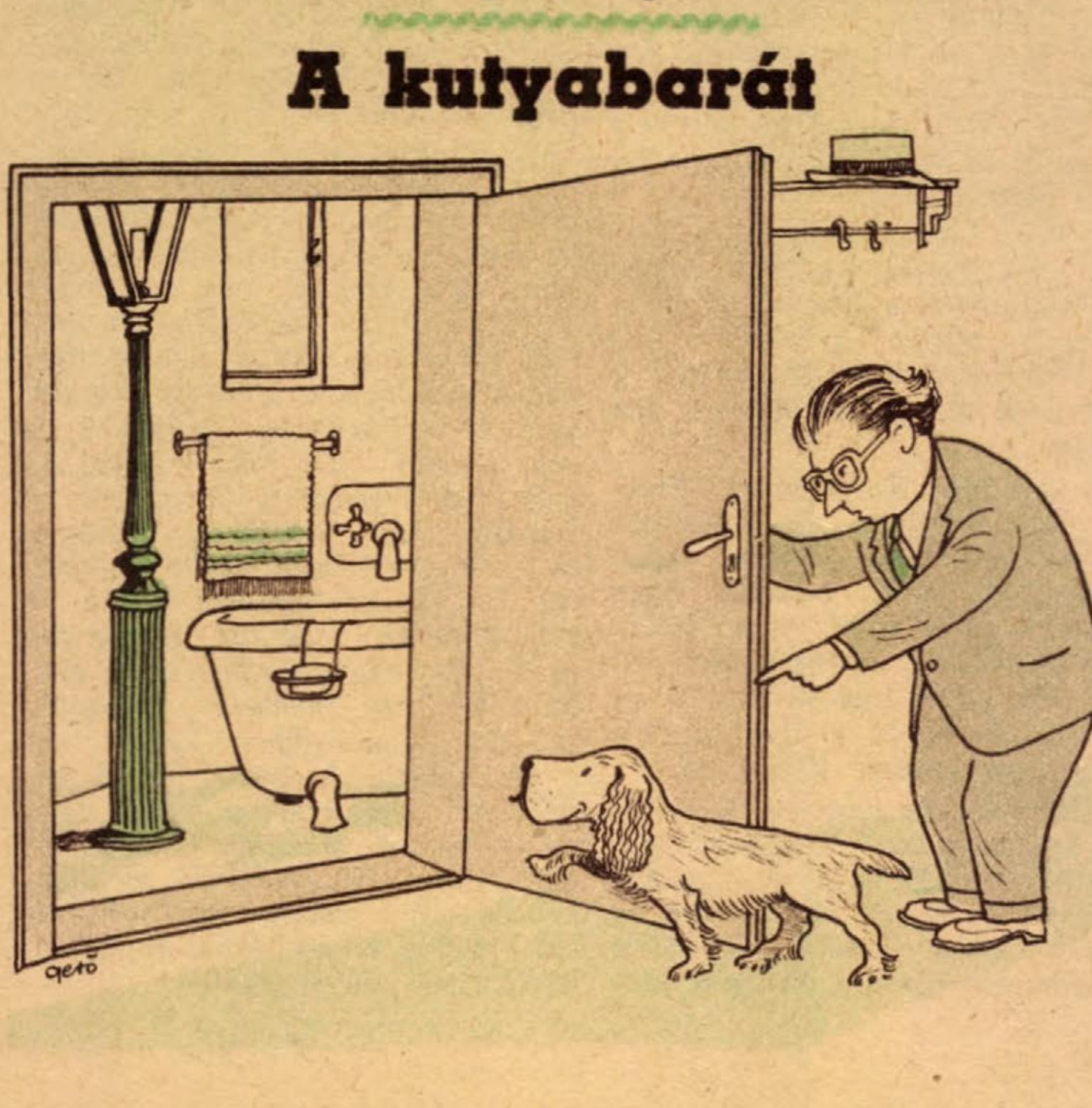

Kulturfront

GÁDOR BÉLA:

Poldi Miklós históriája

Bertók Ervin, az „Egyesült Halinaművek" kalkulánsa szomorúan ült egy rövid szimpla mellett a „Kortyints egyet" espressó terraszán és éppen arra gondolt, milyen jó lenne egy rakás pénzt keresni, amikor sorsszerűen megjelent asztalánál Gara Dezső s így szólt:

— Már két napja kereslek. Ideje, hogy írjunk a rádiónak egy hangjátékot. Az ország már hetek óta vár egy olyan igazi Bertók—Gara hangjátékra sok zenével. Nincs valami ötleted?

— De van — szólt Bertók mohón és mindenesetre. — Van. Magyar klasszikusból kell hangjátékot csinálni. „Fanny hagyományai" és Mikszáth között. Mit szólnál Arany Jánoshoz? Várj, megvan! Toldi!

Gara fanyar arccal latolgatott.

— Toldi? Nem a legszerencsésebb. Toldi kulák volt és „tővel-heggyel összehagyta a cselédet."

— Ne beszélj bolondokat. Toldi népmesehős, akinek nem tetszett az egész vircsaft és „elkerül, elzüllik az apai háztól, mint amely kivert kan elzüllik a nyájtól".

— Igazad van. Itt a papír és a ceruza. Írd!

„Rőzsepattogás, pásztortűz lobogása. Mikrofontávolban tikkadt szöcskenyájak bégetése hallatszik. Zene beúszik: „Kinn lakom én Kisperjésen..." A zene kiteljesedik, majd beteljesedik és kiúszik. Ajtócsapódás: Toldi belép a pusztába. Távolról legénytoll pelyhedzése hallatszik, mely lassan átmegy egy vendégoldal rengésének zajába. Mögötte zene: Bartók: Román táncok, majd átvált: „Századas úr sejhaj, ha felül a lovára..." Lódobogás beközelít.

Lacfi: Hé paraszt, merre van a Nagyfuvaros-utca?

Toldi: Hm. Paraszt? Én? (Füstölgés zaja.)

Lacfi: Lépj be a hadseregbe. Szükségünk van ilyen csodaerős emberekre! (Ajtócsapódás, Toldi távozik. Komor bika járásának zaja távolodik, majd átmegy vidám lakomázók hejehujázásába. Két férfihang arról énekel, milyen jó ebédelni jó társaságban és potyán. A dal nagyon mulatságos, utána harsány kacagás, koccintás stb.)

Toldi György: Hol van Miklós öcsém? Biztosan megint lopja a napot, mialatt én keserves fáradsággal fenn Lajos királynál a tányért váltom. Tudjátok, milyen strapa az? Néha nyolc fogás is van, ilyenkor nyolcszor kell tányért váltani. De anyám, ezért te vagy felelős. Te kecsegteted mindig ölbeli ebedet.

(Sértett vadkan fúvása beközelít. Ajtócsapódás.)

Toldi Miklós: Aha, itt van György, a rókalelkű bátya! Szervusz, Gyurka!

Toldi György: Semmi szervusz. (Pofoncsattanás, mely átmegy motorzúgásba. A nehéz kő leszáll, jajgatás a kulisszában.)

Egy hang: Fuss, ha futhatsz, Miklós, pallos alatt fejed... (Mögötte zene: Ugye, Bodri kutyám, megleszünk egymással... Ajtócsapódás.)

Toldi Miklós: (távolodó hangon). Megyek a nádasba... a nádasba..."

Bertók abbahagyta az írást és elégedetten vakkantott:

— Eddig remek! A következő kép a nádas. Most hadd diktáljak én. Érzem a jelenetet. Írd!

„Mikrofonközelben nádsuhogás, szúnyogdöngés, békakuruttyolás. Mögötte zene: „Ég a kunyhó, ropog a nád, szorítsd hozzád azt a barnát..."

1. toportyán: Nincs valami különösebb étvágyam, de egy Toldit megenném, ha jól el van készítve.

2. toportyán: Ahol jő. Vessük rá magunkat.

(Dulakodás zaja, a farkasok ordítanak.)

Toldi Miklós: Így. Agyonvertem az egyiket a másikkal. Ideje nyugovóra térnem. (Fészkelődés, majd hortyogás zaja.)

Gara fejéhez kapott:

— Van egy ötletem! Most bemutatjuk az egész feudalizmust, persze a szereplők szemszögén keresztül, irodalmi módszerekkel. De hogyan?

— Nem probléma, — vetette oda könnyedén Bertók. — Toldi elveszít valamit és azt keresi az egész feudalizmuson keresztül. Annyi színt hozhatunk be, amennyit akarunk.

— De mit veszítsen el? Súlyos buzogányát? Parittyaköveit? Vagy öklelő kopjáját?

— Nem. Az, kit a csizmáján viselt sarkantyúját. Ez lesz a legvalószínűbb. Toldi elveszti a sarkantyúját és keresi. Ezáltal bekerül Lajos udvarába, a zsellérek kunyhójába, és a városi polgár jómódú otthonába. Végül megtalálja egy lánynál, akibe beleszeret. Zene: Beethoven. Mondschein szonáta. Ez kész, nem is érdemes tovább gürcölni. Holnap bediktálom a gépírókisasszonynak négy példányban.

Az óvatos Gara arca ismét aggodalmas ráncokat produkált:

— Ez rendben is van, de nekem az az érzésem, hogy az egész dolog egyre kevésbé hasonlít Toldi Miklós históriájához.

— Már az is baj? — mondta Bertók fölényesen. — A hőst elnevezzük Poldi Miklósnak, akkor a hangjáték nem Arany János nyomán megy, hanem eredeti és többet kapunk érte. Amellett kihúzom negyven percre. Bízd csak rám a dolgot.

A „Poldi Miklós históriája" eredeti hangjáték másnap délben a rádiónál volt. A híres Bertók-Gara szerzőpár izgatottan várja a választ.

Nem mindegy!

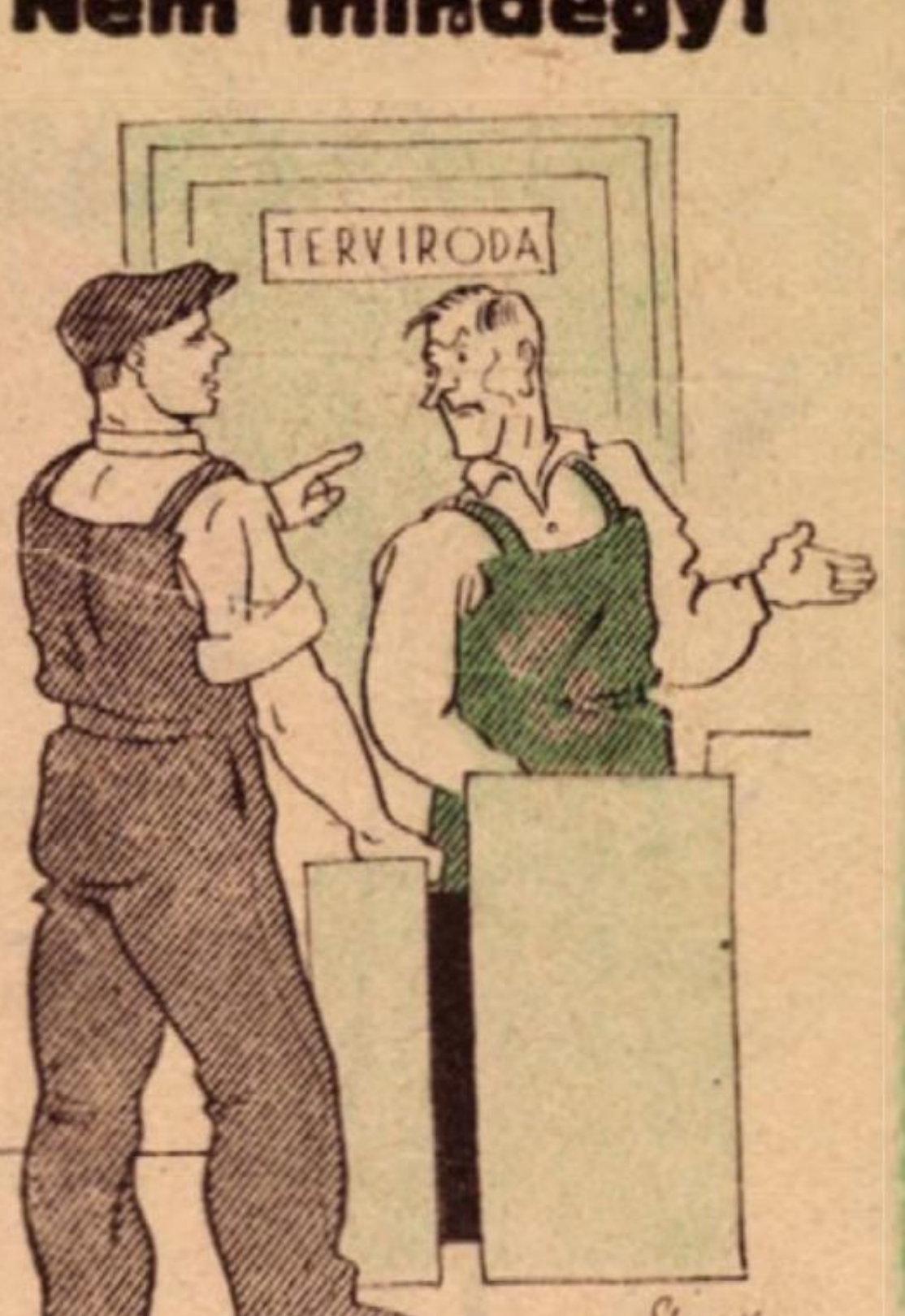

— Te mennyit ajánlottál fel május elsejére, elvtárs?
— Kétszázötven százalékot, mint te. Nincs köztünk semmi különbség.
— Tévedsz. Mert én teljesítettem is.

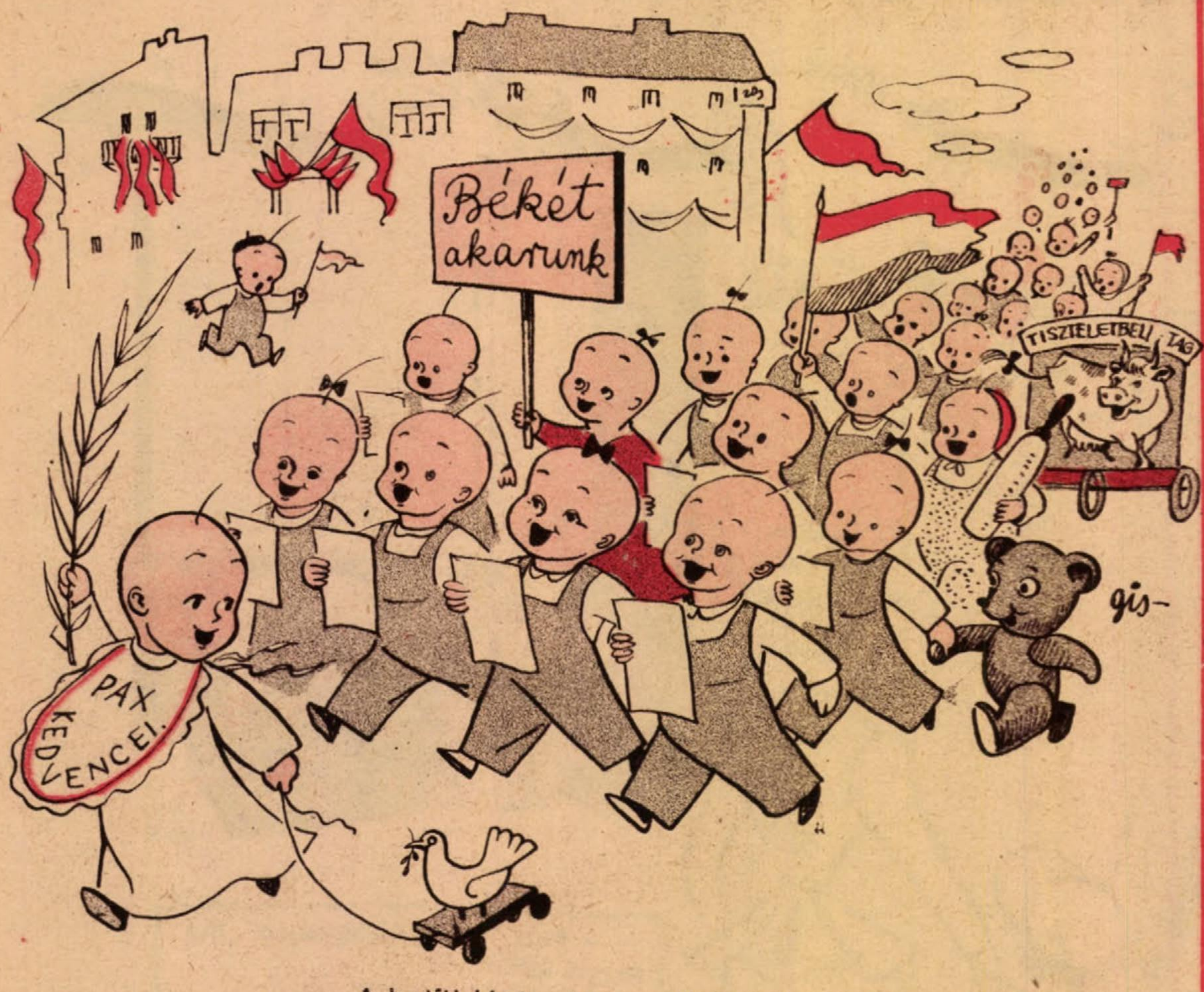

A legifijabbak a béke mellett tüntetnek.

Akinek az orrára koppintottak

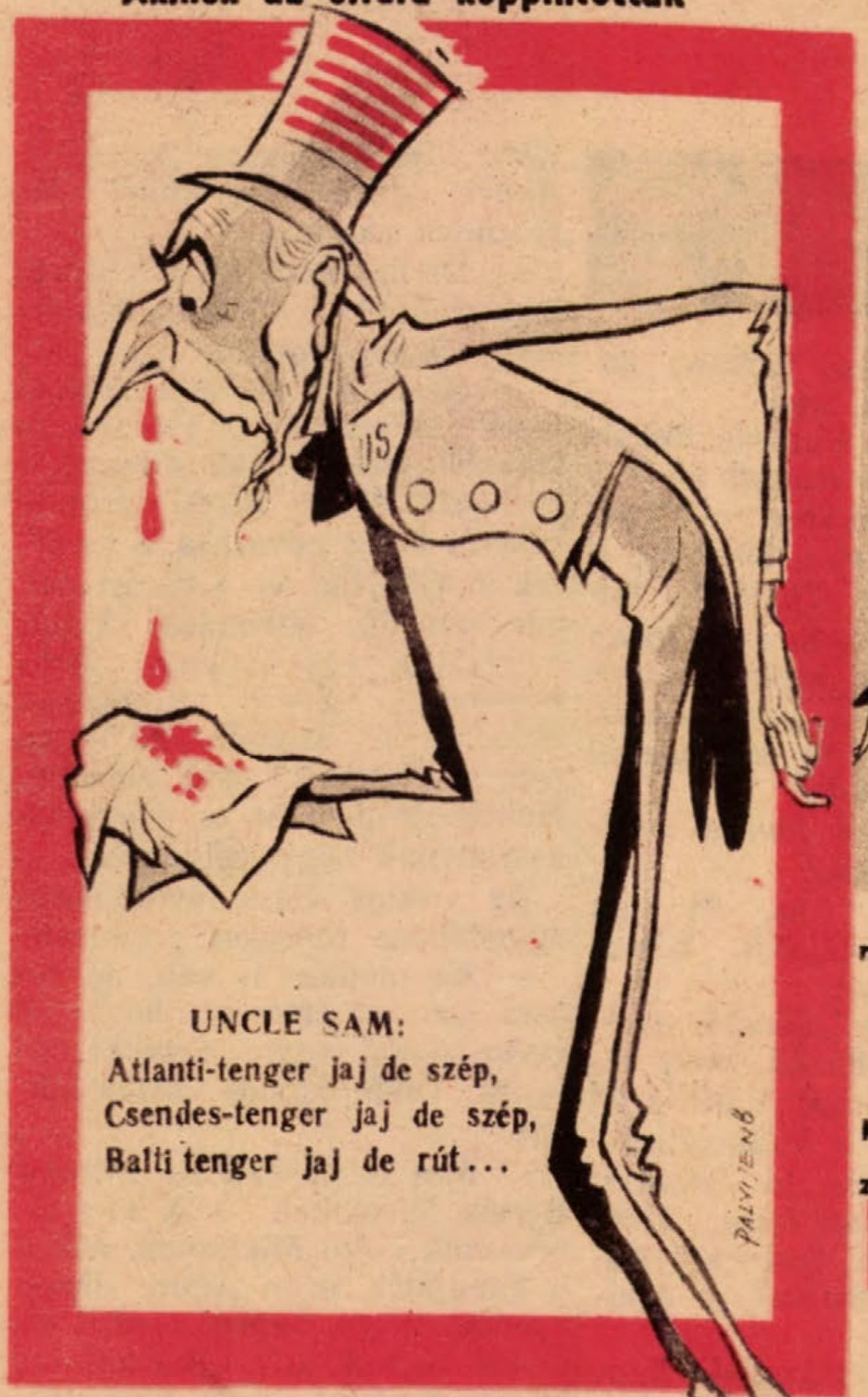

UNCLE SAM:
Atlanti-tenger jaj de szép,
Csendes-tenger jaj de szép,
Balti tenger jaj de rút...

Két öreg tőkés beszélget New-Yorkban

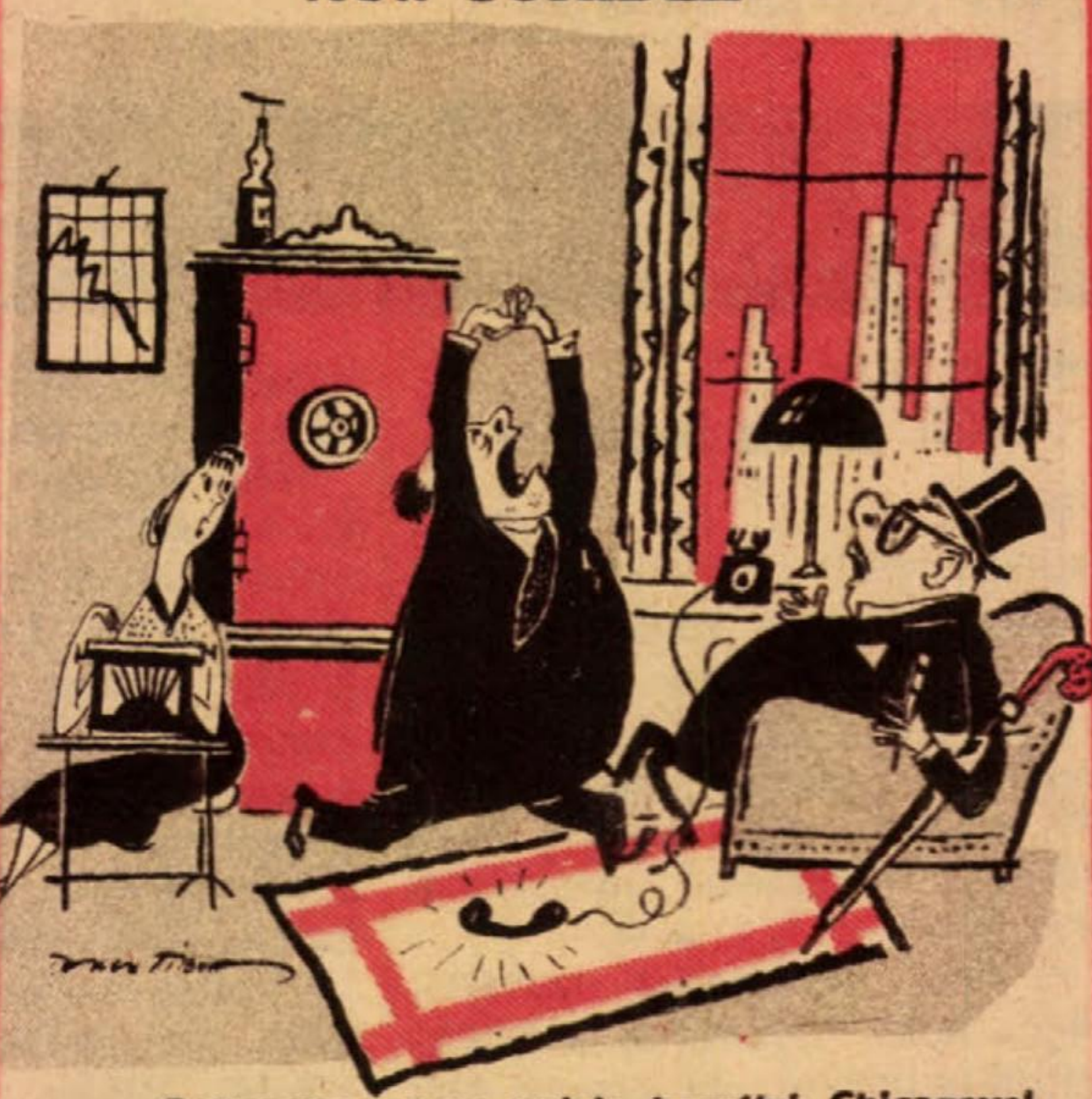

— Rettenetes, nem tudok beszélni Chicagoval, mert telefonsztrájk van!
— Akkor utazz oda vonaton.
— Nem lehet, mert vasutassztrájk is van!
— Menj autóbuszon.
— Az is sztrájkol!
— Repülj oda!
— Nem merek, mert félek, hogy lezuhanok. Meg kell itt kérlek dögleni!
— Az se jó! Most hallottam, hogy a temetkezési vállalat is sztrájkol...

Utcabálok voltak május 1-én Budapesten

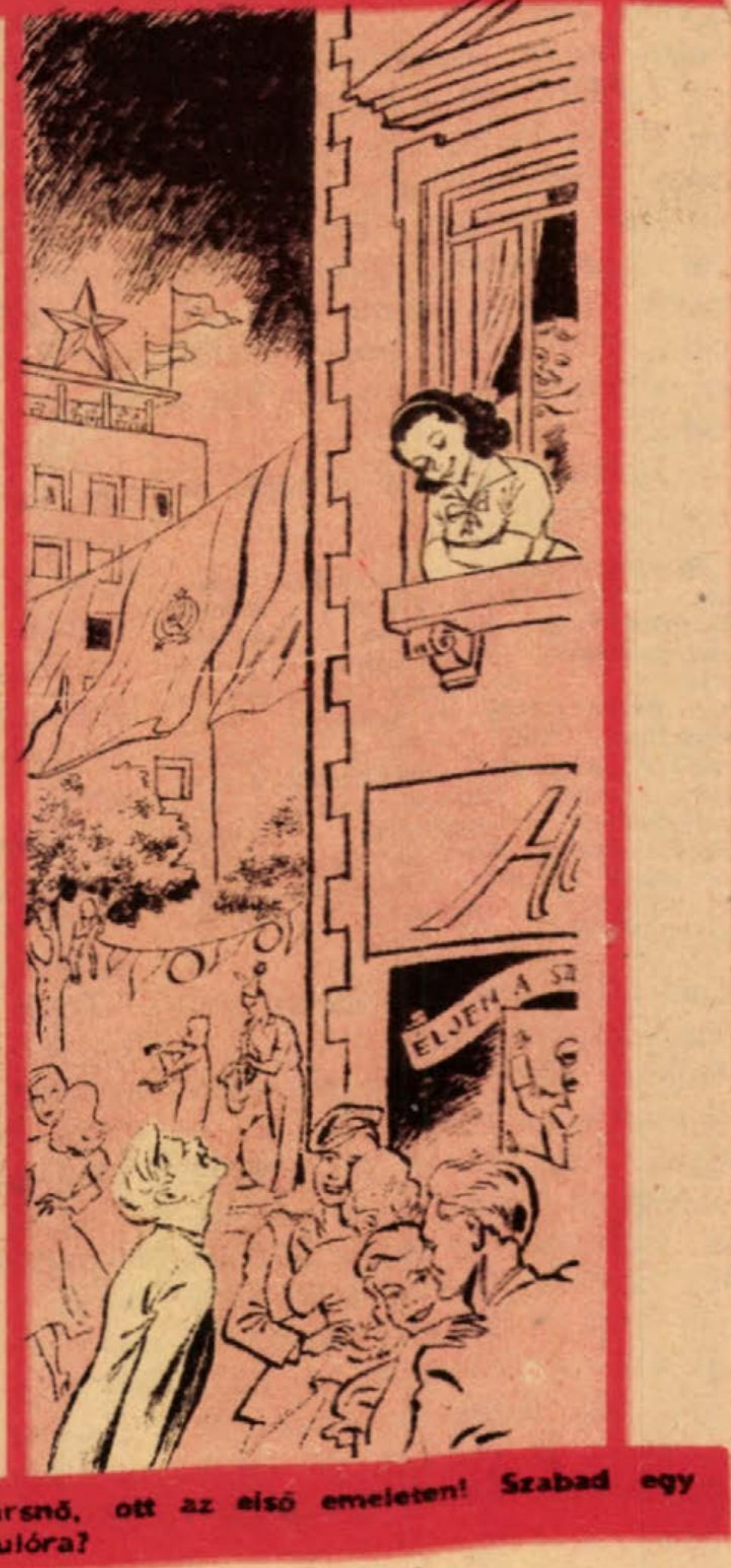

— Elvtársnő, ott az első emeleten! Szabad egy fordulóra?

Paradicsomi vicc

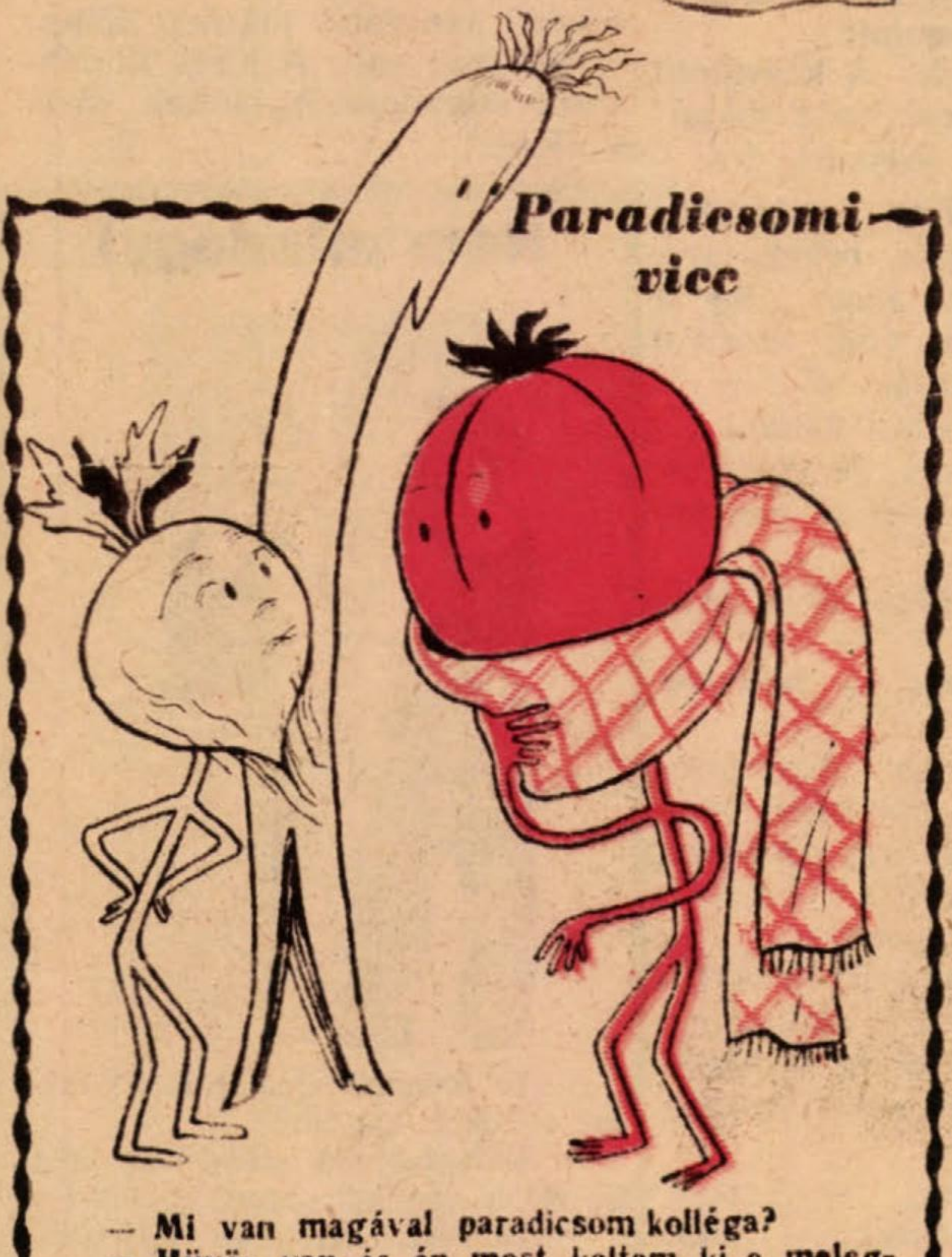

— Mi van magával paradicsom kolléga?
— Hüvös van és én most keltem ki a melegágyból...

A humor MESTEREI

Ilf és Petrov:

A mai Kolumbusz

— Egy nagy hegyláncot látok — mondta Kolumbusz társainak — kómikus, hogy ablakok vannak benne, most először látok hegyeket, amiken ablakok vannak.

Az árbóckosárban ülő matróz egy csónakot jelentett, amelyen bennszülöttek ültek. Az új világ felfedezői a hajó szélére szaladtak, ahol két különös zöld ruhába öltözött bennszülött kúszott fel a fedélzetre. Kolumbusznak, minden kommentár nélkül, egy nagy darab papírt nyomtak a kezébe.

— Fel akarom fedezni az országokat, — jelentette ki Kolumbusz büszkén. — Izabella királynő nevében ezeket a földeket a spanyol korona tulajdonának nyilvánítom.

— Az mindegy — szakította félbe a zöldruhás fáradt hangon, — előbb töltse ki ezt a kérdőívet. Vezeték és keresztnevét nyomtatott betükkel, nemzetiségét, családi viszonyait, aztán, hogy nem szenved-e valamilyen szembetegségben, nem akarja-e megbuktatni az amerikai kormányt. Továbbá, hogy nem idióta-e.

Kolumbusz megmarkolta a kardját. Aztán megnyugodott, mert hiszen nem volt idióta. — Nem szabad izgatni őket, — mondotta, — az ilyen bennszülöttek olyanok, mint a kisgyerekek; saját tapasztalatomból tudom, hogy néha egészen furcsa szokásaik vannak.

A zöldruhás félbeszakította:

— Van returjegye? És van ötszáz dollárja?

— Mi az, hogy dollár? — kérdezte a nagy utazó csodálkozva.

— Hogy jelenthette ki, hogy nem idióta, ha nem tudja mi a dollár? Egyáltalán mit akar itt dolgozni?

— Amerikát akarom felfedezni.

— Lesz publicitása?

Kolumbusz nem tudta, mi a publicitás. Fölmerült benne a kérdés, hogy ezt a nagy és termékeny országot nem lehetne-e publicitás nélkül is felfedezni? „No prosperity without publicity" — dörmögte a bennszülött és eltávozott.

Kolumbusz bosszankodva gondolta:

— Itt ülünk a kakaóban. Az ember fárad, kiadja a drága pénzt expedícióra, átkel a viharos tengeren, kockáztatja az életét és senki sem törődik vele. Egy bennszülötthöz fordult, akinek jó arca volt s azt mondta neki:

— Kolumbusz Kristóf vagyok.

— Úgy? — mondta a bennszülött. — Valahogy gyengén emlékszem. A firma külföldi fémáruk cége.

— Fölfedeztem Amerikát, — szólt Kolumbusz hangsúllyal. — Éppen most öt perccel ezelőtt. Azt hiszem, némi jogcímem van a hírességre. Nem fogadtak, mert a bennszülöttek nem tudták, hogy fel fogom fedezni őket.

— Nem helyesen fogott hozzá. Előbb telegrafálni kellett volna, lehetőleg egy pár vidám viccet a riporterek között szétosztani és száz kész fotografiát. Így nem fog semmire se menni. Publicitásra van szükség.

De sajnálta Kolumbuszt. Elvezette egy szállóba és elhelyezte a 35-ik emeleten. Aztán egyedül hagyta, mert valamit tenni akart az érdekében. Egy félóra mulva két másik bennszülöttel jött vissza. Az egyik folyton rágott valamit, a másik egy stativot állított föl és egy kisztnit kötött rá.

— Kérem mosolyogjon, — mondotta. — Nem érti? Nevessen. Így: ha-ha-ha! — Mutatta a fogsorát és nyerített. Kolumbusznak ez az idegeire ment, amitől elkezdett hisztérikusan nevetni. A gép kattant egyet: — Köszönöm, — mondta a fotográfus. Akkor a másik bennszülött esett neki Kolumbusznak. Nem hagyta abba a rágást, megvillantotta a ceruzát és megkérdezte:

— Neve?

— Kolumbusz.

— Betűzze, kérem. Ká, ó, el, u, em, bé? Nagyon jó. Fontos, hogy a nevet el ne tévesszük. Mikor fedezte fel Amerikát, miszter Kolman? Ma? Nagyon szép. Hogy tetszik önnek Amerika?

Kolumbusz azt mondta, hogy még nincs teljes benyomása a termékeny országról. Azt sem tudta még megmondani, mi tetszett neki legjobban New Yorkban. Erre a riporter távozott.

Másnap reggel újra jelentkezett és egy újságot lobogtatott. A nyolcvanötödik oldalon Kolumbusz elborzadva látta saját vigyorgó arcképét. Alatta azt olvasta, hogy lelkesedik az amerikai nőkért, akik a világon a legjobban öltözködnek és hogy ő Hailé Szelasszié négus kebelbarátja, az a terve, hogy legközelebb a Harvard Universityn fog földrajzot tanítani. A büszke génuai kitátotta a száját, mert soha semmi hasonlót nem mondott, de abban a pillanatban új látogatók jelentkeztek. Elkezdődött a publicitás hatása. Kolumbuszt meghívták Hollywoodba.

— Tetszik tudni, — magyarázták meg neki, — szeretnénk megnyerni önt az „Amerigo Vespucci" című történeti filmünknek a főszerepére. Tetszik tudni, nagy dolog: az igazi Kolumbusz Kristóf Amerigo Vespucci szerepében! Ez vonzza a publikumot. Ennek abban van a varázsa, hogy a dialogot broadway-i zsargonban csináljuk, a forgatókönyvünket Alexander Dumas regénye, a Gróf Monte Christo után írtuk, de az nem baj, beledolgoztuk Amerika felfedezésének a részleteit. — Kolumbusz imákat mormolt magában. — ...Maga játssza Vespuccit, akibe a spanyol királyné őrülten szerelmes: ő a maga részéről szereti a Griska nevű orosz hercegnőt, de az őrülésig. Azonban Richelieu bíboros meg fogja vesztegetni Vasco de Gamát és az Lady Hamilton segítségével eléri, hogy Vespuccit Amerikába küldik. Annak pokoli terve van: a tengeren kalózok fogják megtámadni, úgy küzdenek, mint az oroszlánok, a jelenet háromszáz méter hosszú. Ön persze nem tud játszani? De az nem fontos.

— És mi fontos? — nyögte Kolumbusz.

— A fontos a publicitás. A publikum már ismeri önt és nagyon érdekelni fogja, hogy egy ilyen világhírű tudós hogyan küzd a kalózokkal. A végén fel fogja fedezni Amerikát, de ez mellékes... A fődolog a harc a kalózokkal, alabárdokkal, csatabárdokkal, görögtűzzel, görbe kardokkal. Na tetszik tudni, nekünk sok ilyen holmink van a hollywoodi kelléktárainkban. De a szakállát le kell beretváltatnia.

— Oké! — mondta Kolumbusz egész testében reszketve.

És este ezt írta a spanyol királynőnek:

— Már sok tengeren utaztam át, de soha ilyen különös bennszülötteket még nem láttam. A csendet egyáltalán nem bírják ki. Hogy a lármának szívből örülhessenek, az egész városban külön utakat építettek vasoszlopokra s azokon éjjel és nappal lármatermelő vaskocsikat huzigálnak; hogy emberevéssel foglalkoznak-e, azt még nem tudtam megállapítani. De tény, hogy forró kutyákat esznek, sok olyan konyhát láttam, ahol meghívják az embereket, hogy „hot dog"-okat egyenek. Itt minden ember egy különös illatszer után szaglik, amit benzinnek neveznek. Ezzel a szaggal az összes utcák tele vannak, sőt az itteni szépasszonyoknak is ilyen szaguk van. A bennszülöttek pogányok és sok istenük van. A legbuzgóbb imádatban részesül a Coca Cola istennője és a benzinillat főistene, akit Fordnak hívnak, aki itt úgy látszik a Zeusz szerepét játsza. A bennszülöttek nagyon falékonyak és folyton rágnak valamit. A civilizációtól még mentesek, hozzánk, modern spanyolokhoz képest nagyon lassúak. A gyalogjárást például túl gyorsnak tartják, nagy automobilokat csináltak maguknak, amelyekkel eldugaszolják az utcákat és olyan lassan mozognak rajtuk, mint a teknősbékák. Remélem, legközelebb többet írhatok...

Élüzem lett a Szikra

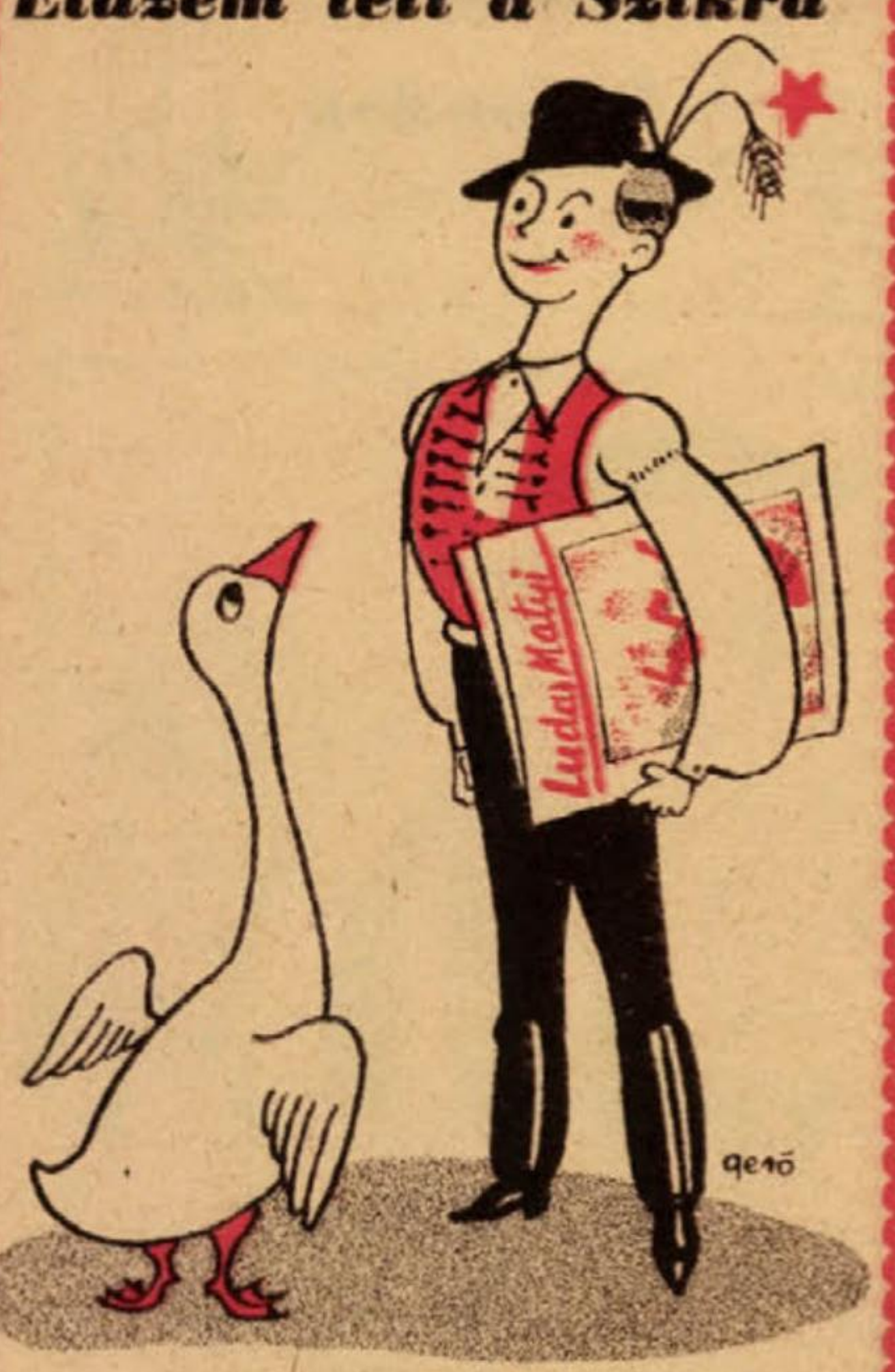

— Mi az Matyikám, miért vagy ma ünneplőben? Színházba készülsz?
— Nem. Élüzemben készülök!

Pistike szemével

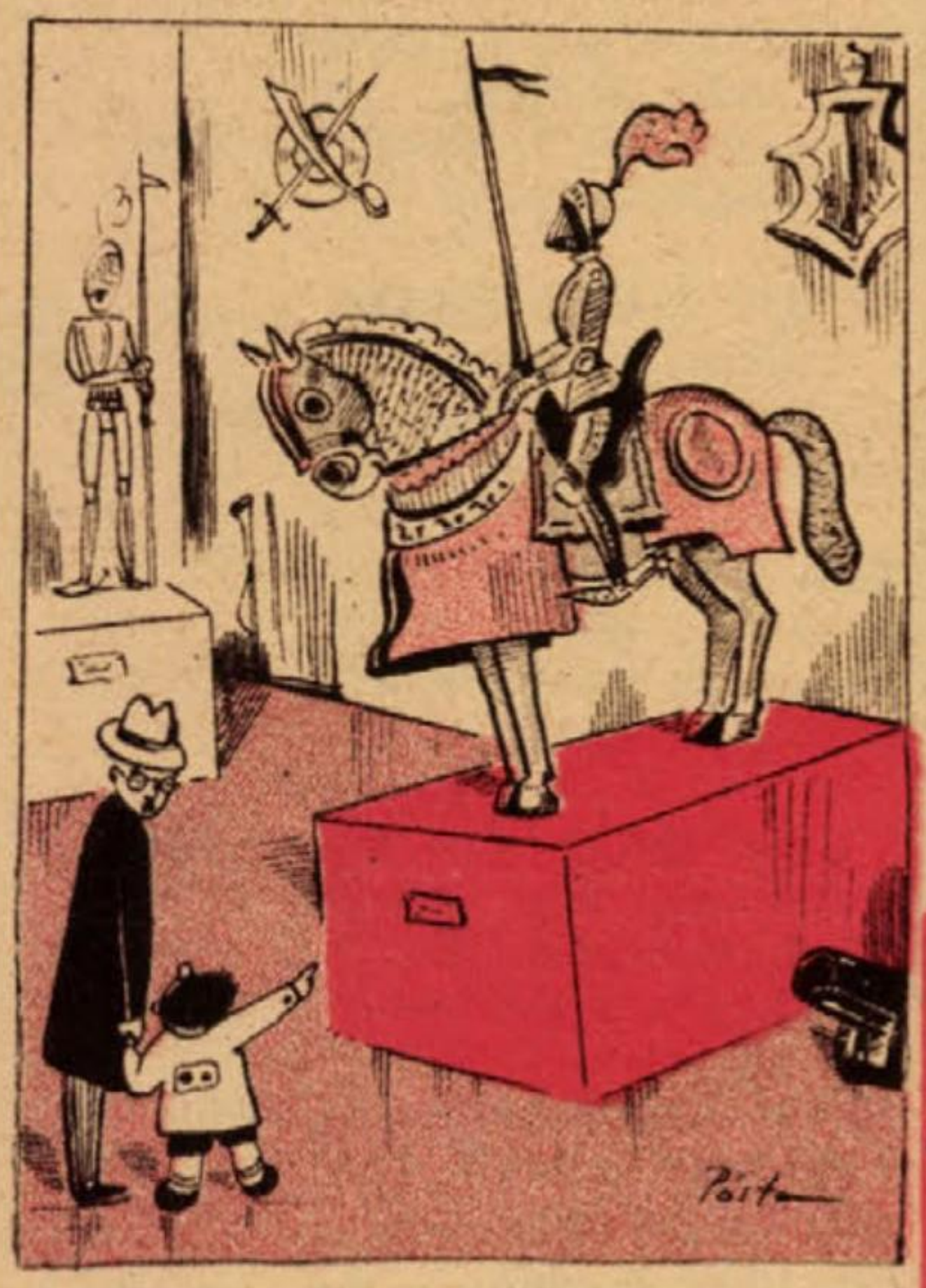

— Nézd apu, milyen régitípusú egylóerős tank...

Pimf Pali sakktanácsot ad

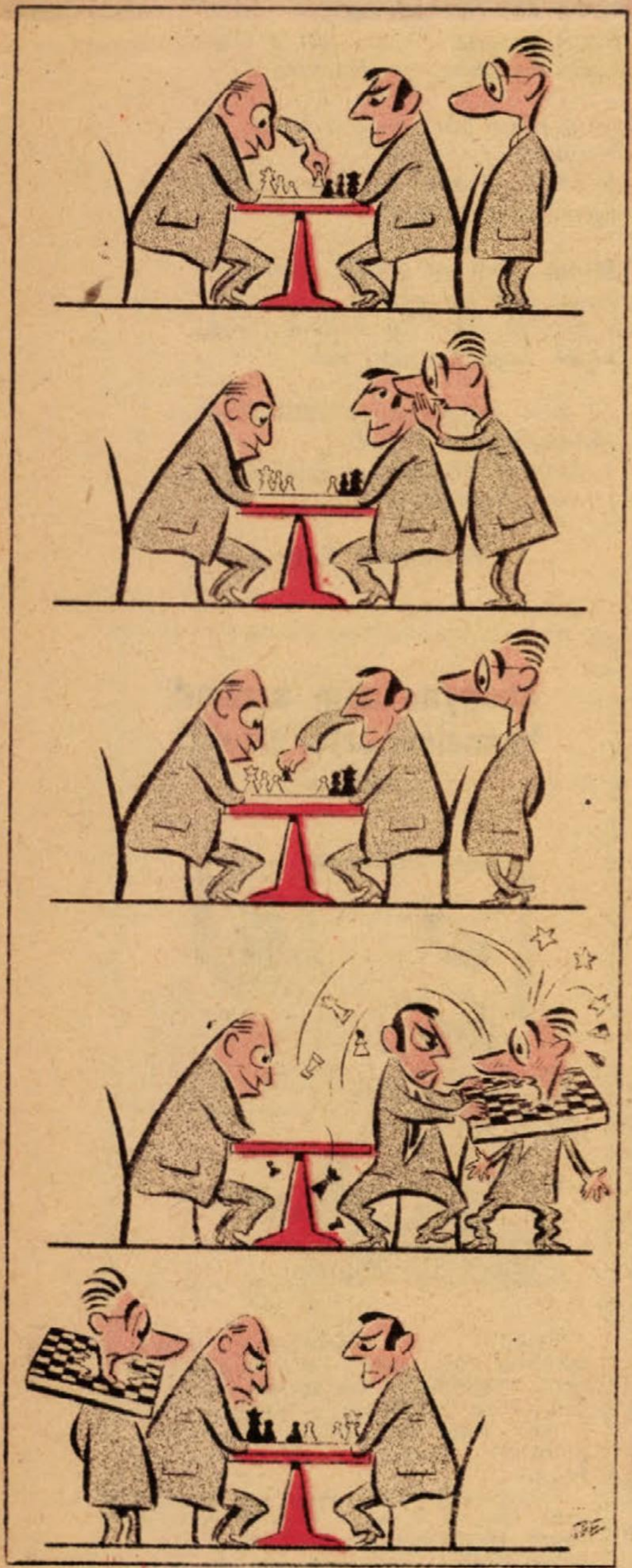

Truman LIDÉRCES ÁLMA

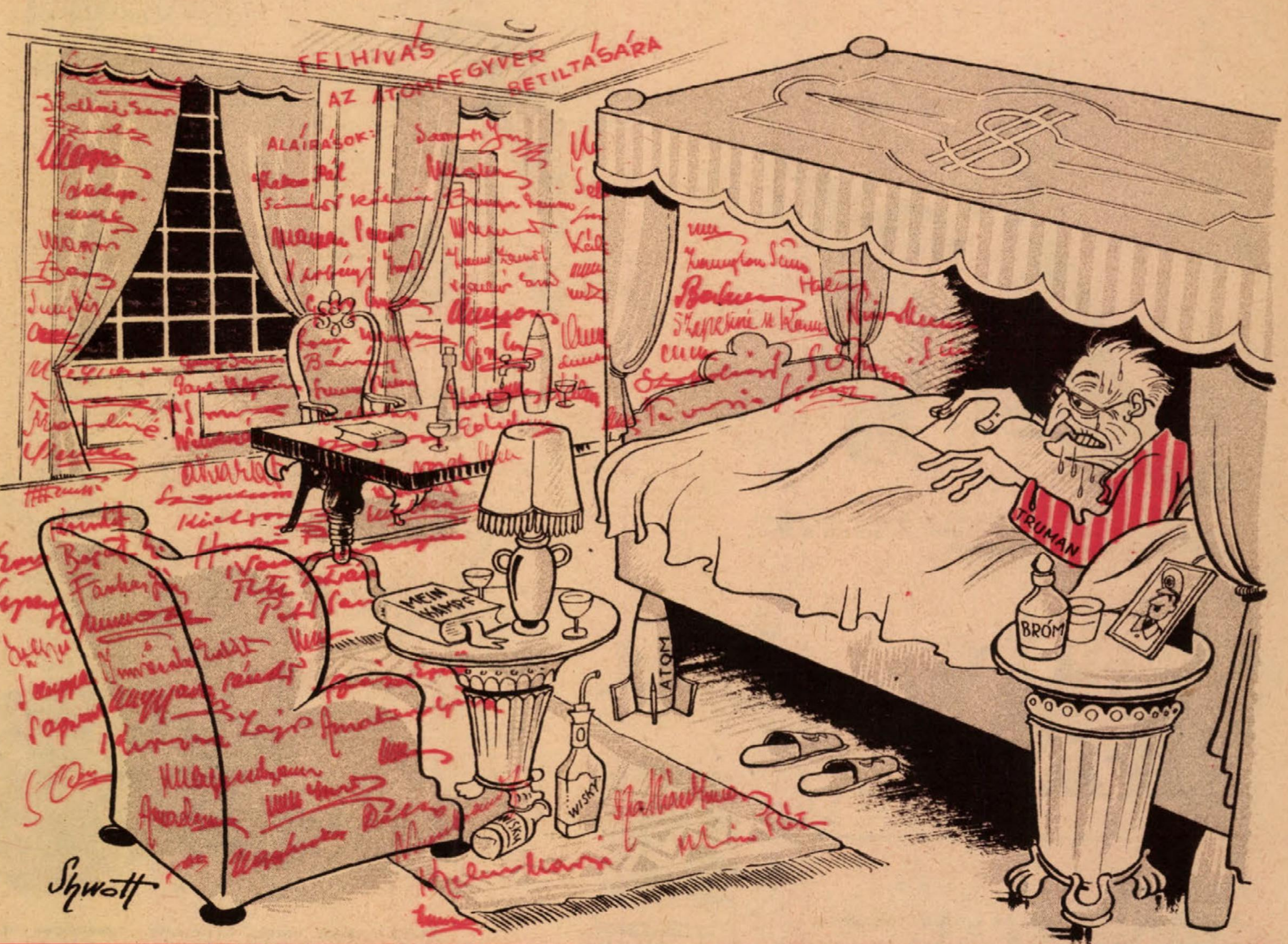

Hála

Tudományos megállapítás szerint az élet fenntartásához legalább 1.500 kalória szükséges. Ebből 2.500-at a menzán szerzek be, a maradék 3.000-t pedig a sarki Közértben, főleg disznósajt és parizer alakjában.

Ugyanitt található Lujzika is, a Közért tündére, aki fogékony ifjúi lelkemet is istápolja. Sőt, mi több, tegnap reggel azt is kijelentette, hogy szeret engem. Ez még magában véve nem lenne nagyon nagy baj, de Lujzika eleven reklámja a Közértnek és másfél fejjel magasabb is nálam.

Dehát ha férfi vagy, légy férfi!

Könnyed mozdulattal meg akartam igazítani a nyakkendőmet, de ez nem ment, mivel már egy hónapja apacsinget hordok. Ehelyett mélyen Lujzika szemébe néztem és úgy rebegtem:

— Tényleg szeret, Lujzika?

— Bizony szeretem magát — lehellte és akkora sóhaj tört elő kebléből, hogy majdnem elsodort egy öreg bácsit, aki félkiló felsálszeletet akart venni.

— Maga az egyetlen vevőnk, — folytatta, — aki még soha nem kérdezte meg, mikor lesz citrom. Maga rendes ember, elhatároztam, hogy megjutalmazom: itt egy citrom.

Mikor kiléptem az utcára, fejkendős nénike szegődött mellém. Sóvár szemekkel nézte a citromomat. Nézte egy darabig, azután megszólított:

— Jaj, drága fiatalúr, mondja már meg hol szerezte ezt a citromot?

— A Közértben, egyharmincért.

— Jaj, — sopánkodott tovább, — én is ott akartam venni, de már elfogyott... Pedig súlyos beteg a kis unokám és a férjem, meg a menyem, hogy kellene szegénykéknek egy citromocska.

Közismert vaj szívem egy pillanat alatt még jobban meglágyult és rövid habozás után a citromomat ingyen és bérmentve odaadtam a néninek.

Délután a sógornőm többek között megjegyezte, hogy igazán szerezhetnék neki egy citromot.

Mikor este hazafelé mentem, a Váci-utca sarkán lévő citrombörzén megálltam és csakhamar elátkoztam délelőtti könnyelműségemet: négy forintot kértek egy citromért a gazemberek.

A citromhiénák sorában felfedeztem az én nénikémet. Megszólítottam:

— Hogy a citrom?

— Négy — felelte tömören.

— Úgy? — kérdeztem vésztjóslóan. — Négy?

Akkor ismert csak meg a néni. Bűnbánóan nézett rám, lesütött szemmel suttogta:

— Magának kettő hetven.

—b. k. gy.

MÁJUS ELSEJÉN

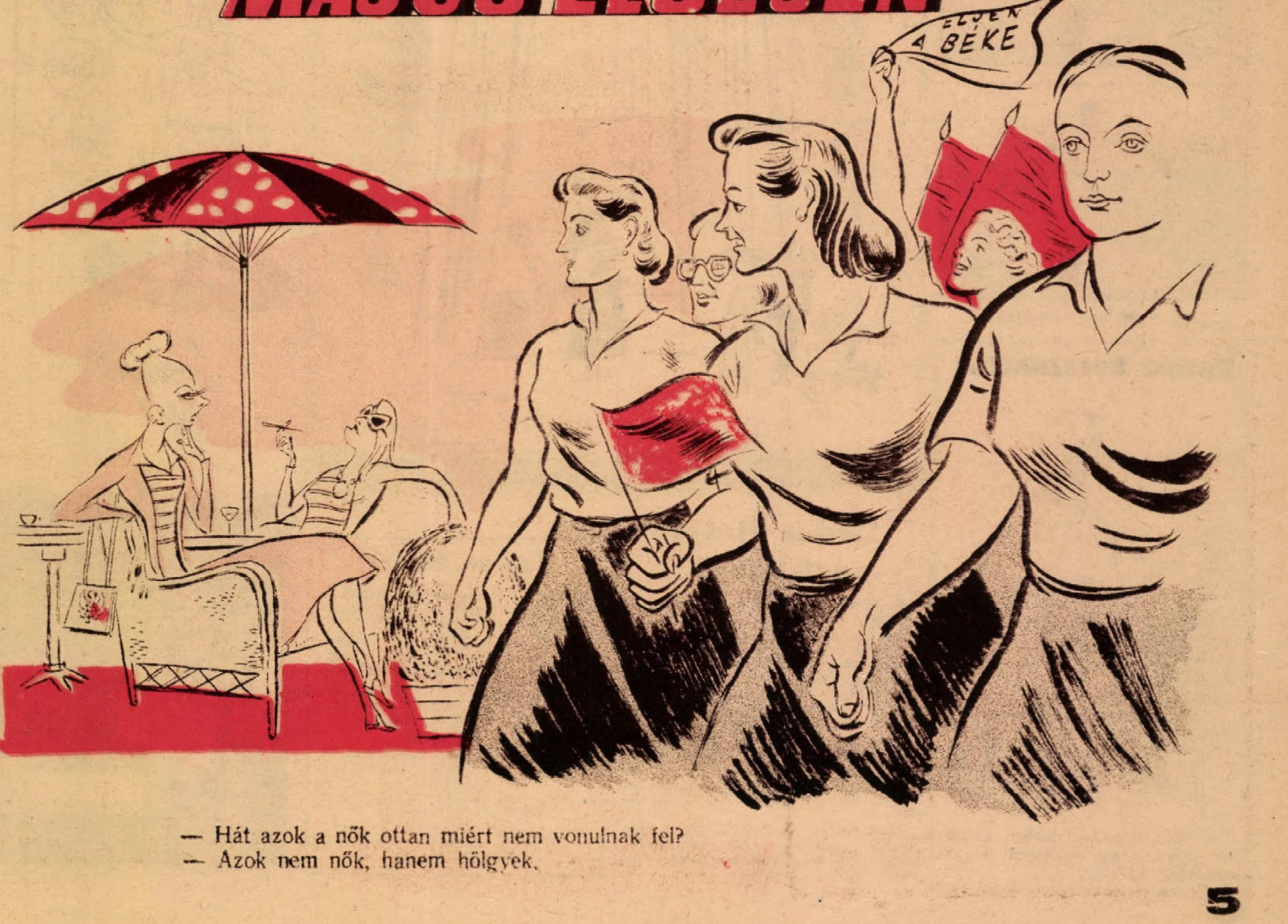

— Hát azok a nők ottan miért nem vonulnak fel?
— Azok nem nők, hanem hölgyek.

Akik Lipótot visszasegitik a trónjára

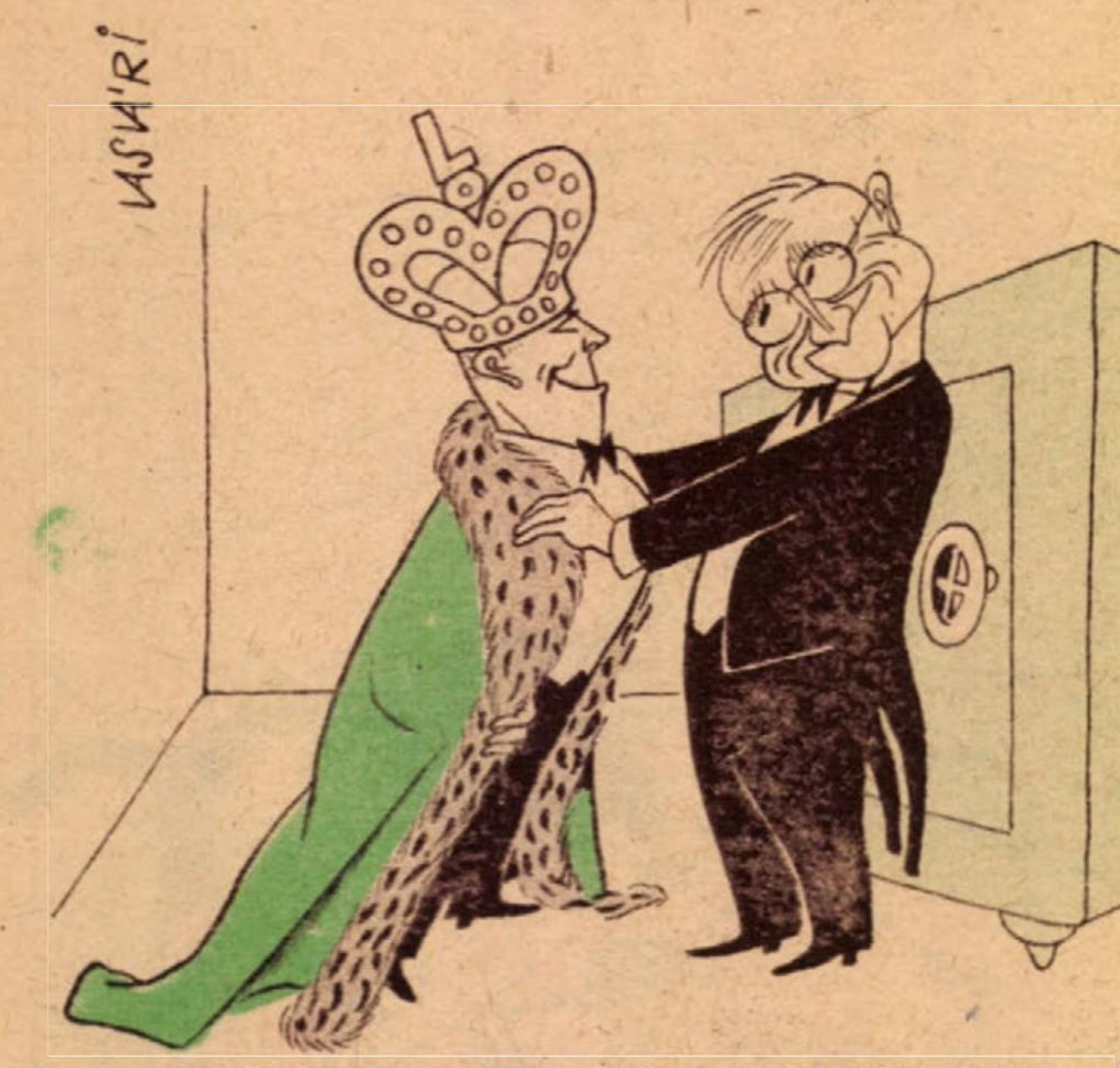

— Lipót kérem, sose felejtse el, hogy maga ugyan isten kegyelméből fog uralkodni, de a trónt a Morgan-bankcsoportnak köszönheti!

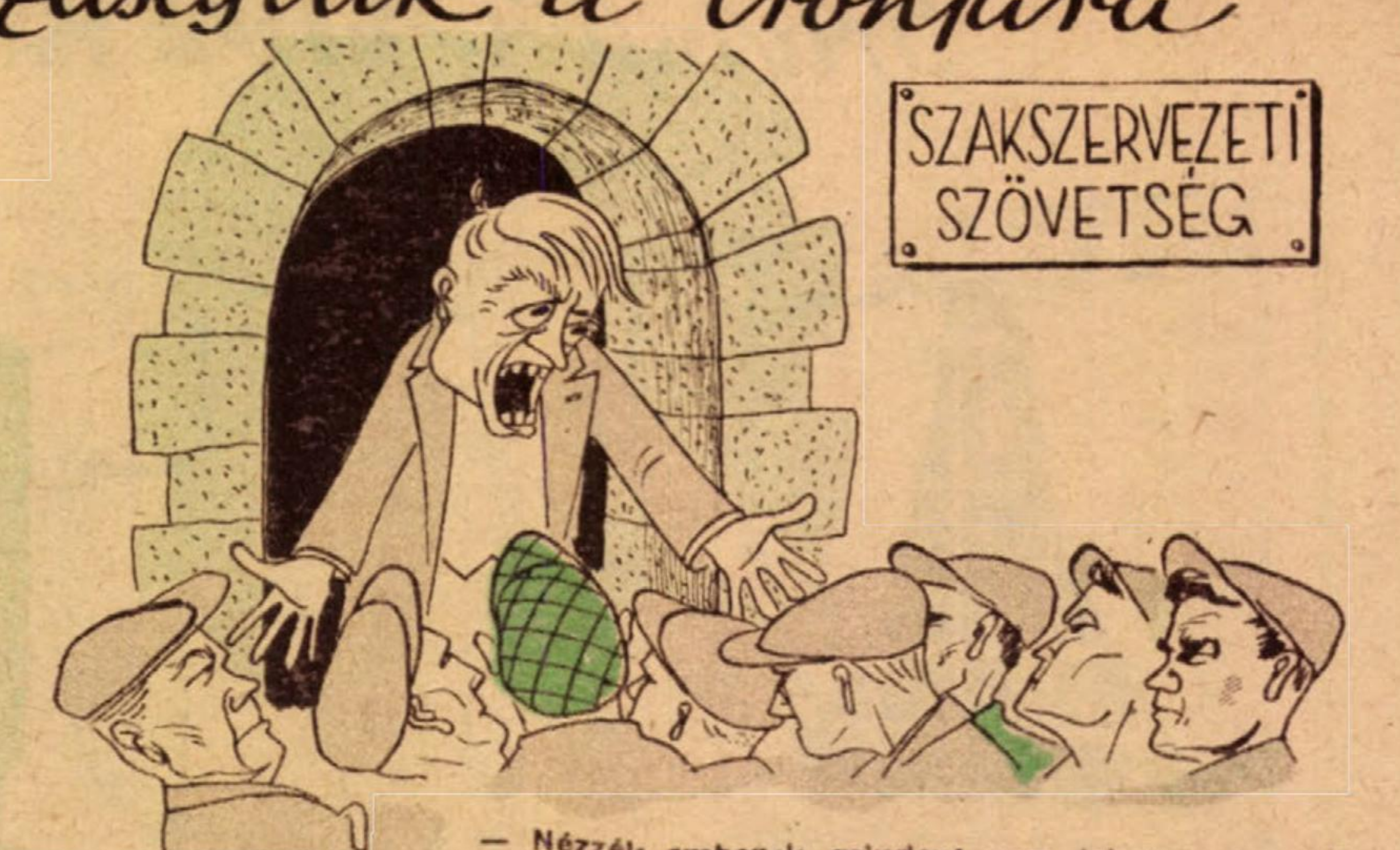

— Nézzék emberek, mindent nem lehet egyszerre! Ma elintézte szakszervezetünk, hogy visszajöjjön a király, holnap majd elkezdünk gondolkodni a munkanélküliség kérdésén is...

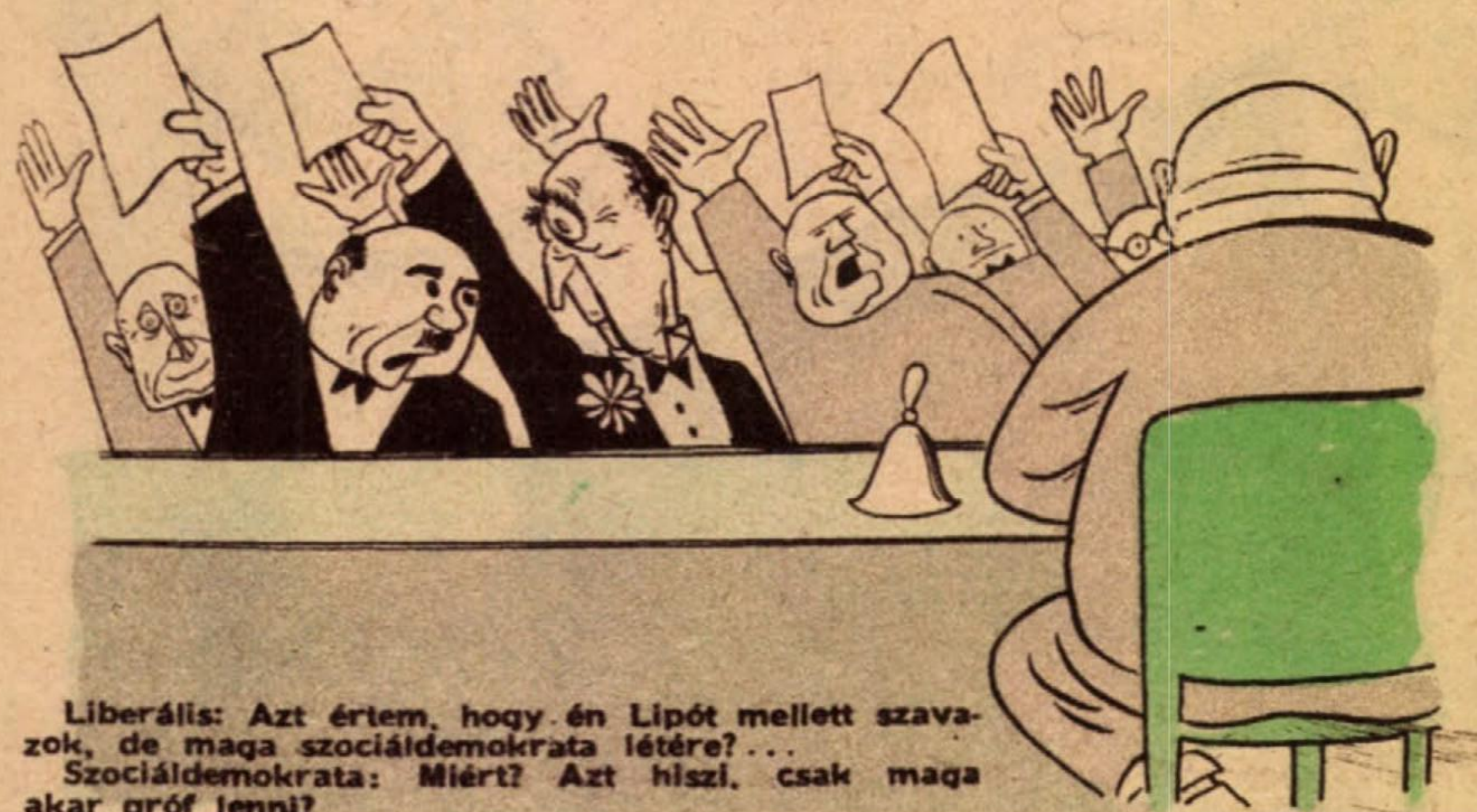

Liberális: Azt értem, hogy én Lipót mellett szavazok, de maga szociáldemokrata létére?...
Szociáldemokrata: Miért? Azt hiszi, csak maga akar gróf lenni?

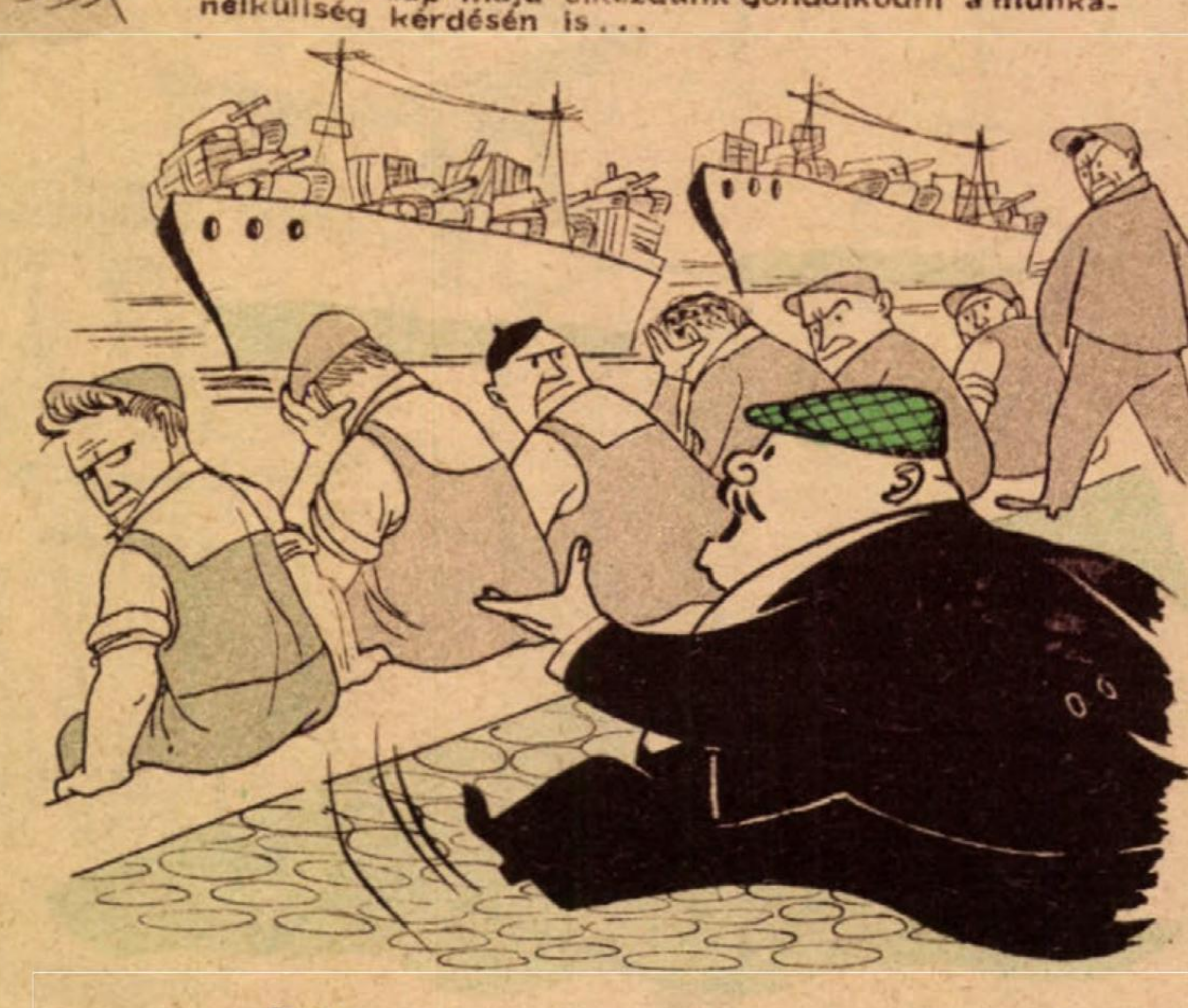

Szakszervezeti vezető: Elvtársaim, rakodjanak ki, mert ha nem, szólok Lipótnak!

Szergej Mihalkov:

Bolondok

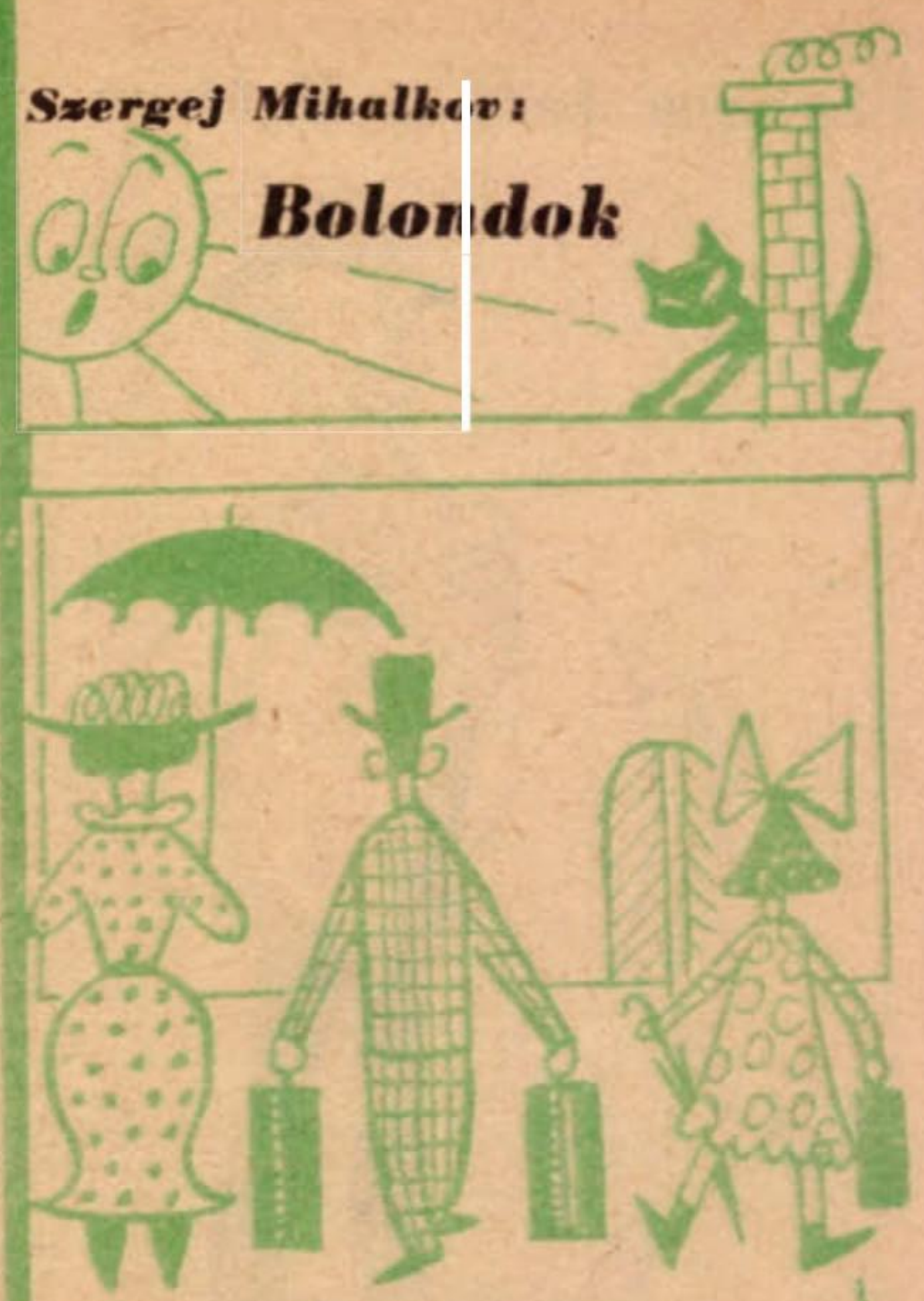

Szórakozott, különc polgár,
épített egy házat;
pince, padlás helyén volt már
s volt csöve a gáznak,

kéményt, falat, erkélyt szépen
szokás szerint raktak, —
szép lett a ház, csakhogy éppen
nem volt rajta ablak.

Beköltözött úri kénnyel
apa, anya, lányka,
s nappal hitték: most van éjjel,
s lefeküdtek ágyba.

Reggel felé levetköztek
s kialudt a lámpa,
éjfélkor meg levest főztek
anya és a lánya.

Nem sütötte víg nap őket
kőfalakon által,
nappalaik bekenődtek
örök éjszakával.

S szólt az apa: — Nos, örökké
villanyfény nem éghet!
Kétségünk már nem lesz többé,
Vetek néki véget! —

Baltát fogott két marokra
s rávágott a falra,
ablakot az udvarokra
így ütött a balta.

Am világos nem volt kint sem,
(éjszaka volt éppen!)
— Látod, lányom, édes kincsem,
sötét van, mint régen!

Ablakkal, vagy ablak nélkül,
sötét van itt egyként! —
Szólt az apa. Csönd lett s végül
szólt az anya: — Ez tény!

Elég nagy kár, hogy a falat
elrontottad, apjuk! —
S szólt az apa: — Percek alatt
újra visszarakjuk!

Mindez persze koholt dolog, —
ámde sok az ember,
s köztük több ily bolond forog,
kinek napfény nem kell.

El nem hagyja négy szűk falát,
lámpafénynél ébred,
s összekever, mint e család,
fényes nappalt s éjjelt!

Fordította: Tóth Eszter.

Májusi csoda

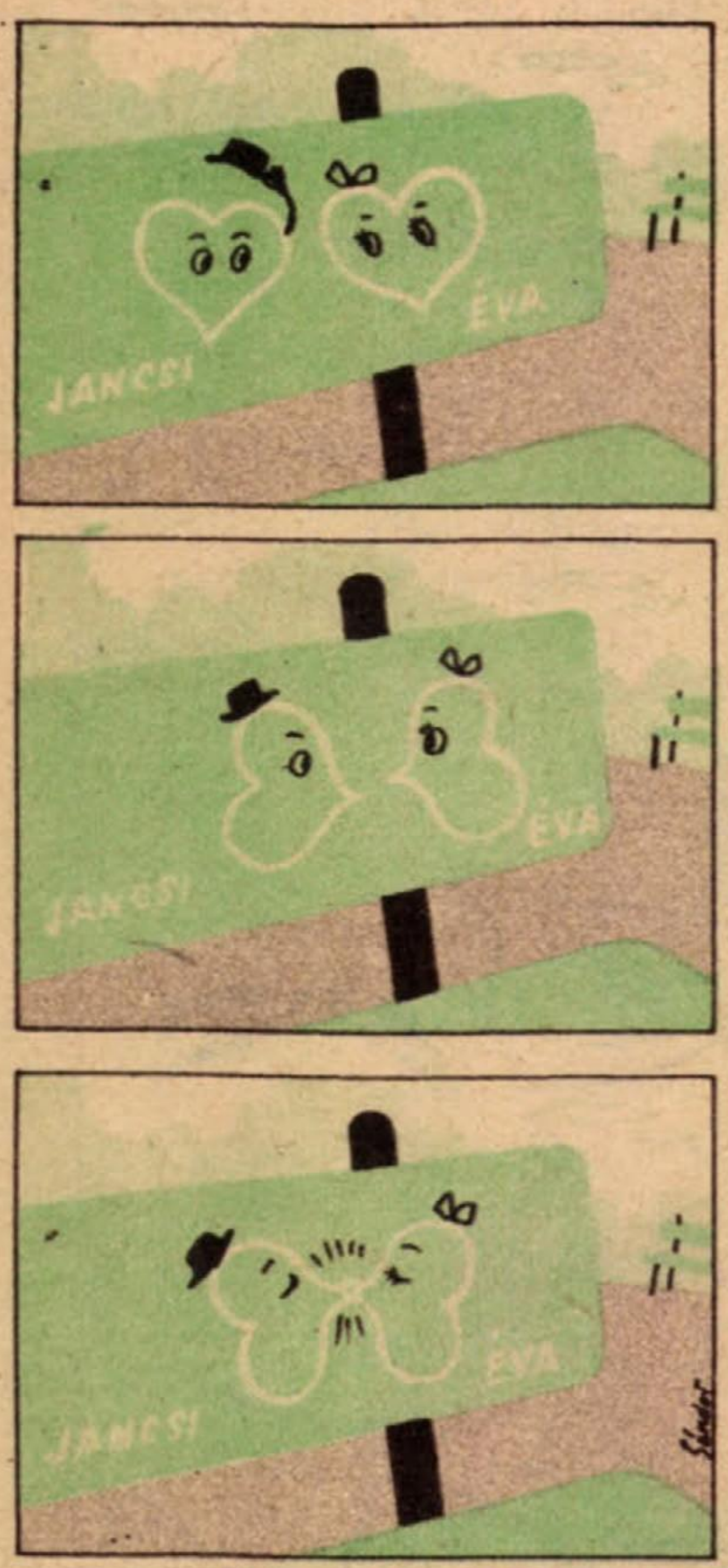

egy ligeti pad támláján.

Ravasz borszakértő

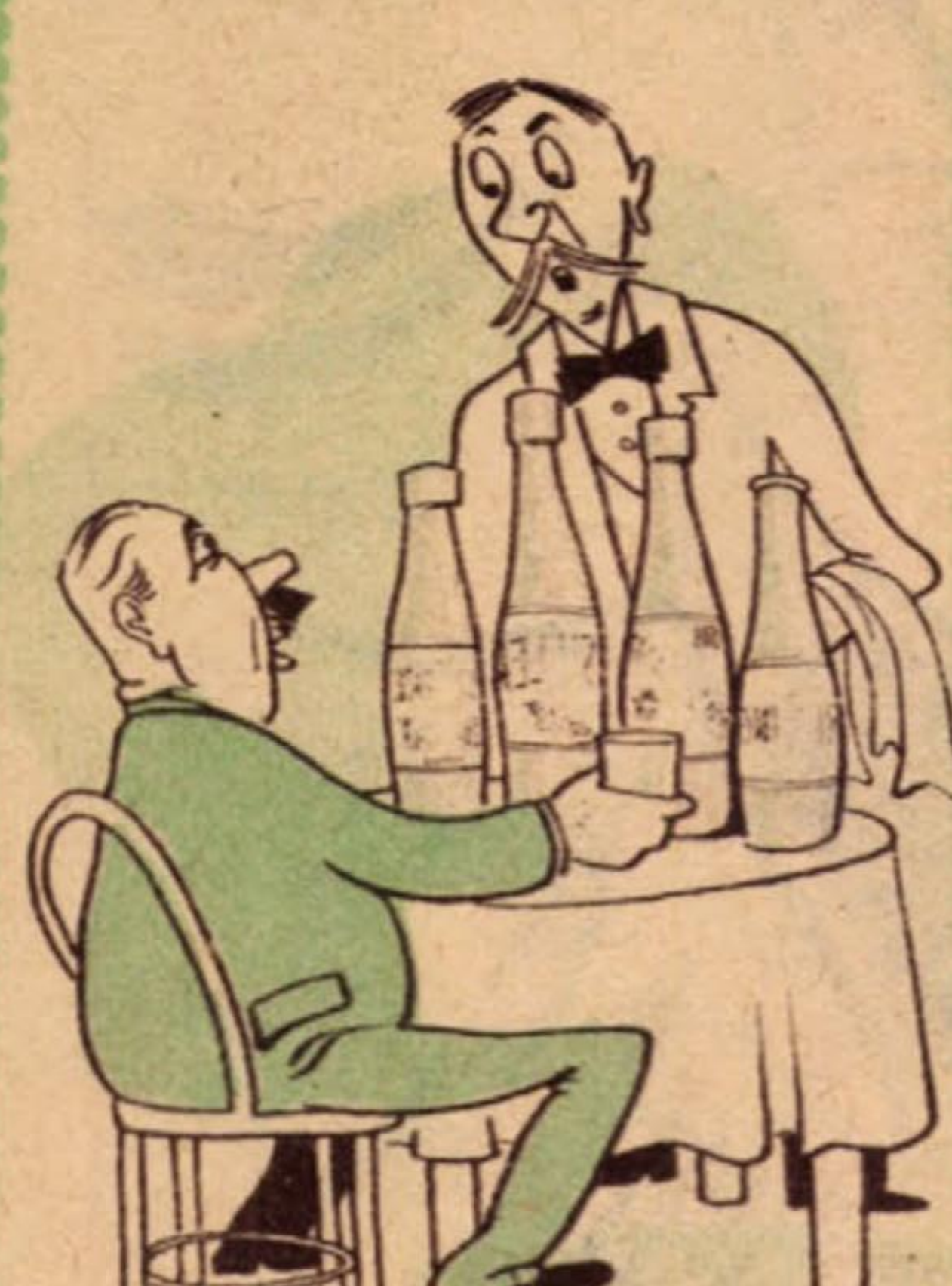

— Szép, szép, de jobban szerettem volna négy egyforma üveget különböző borokkal...

Amerikai szociográfia

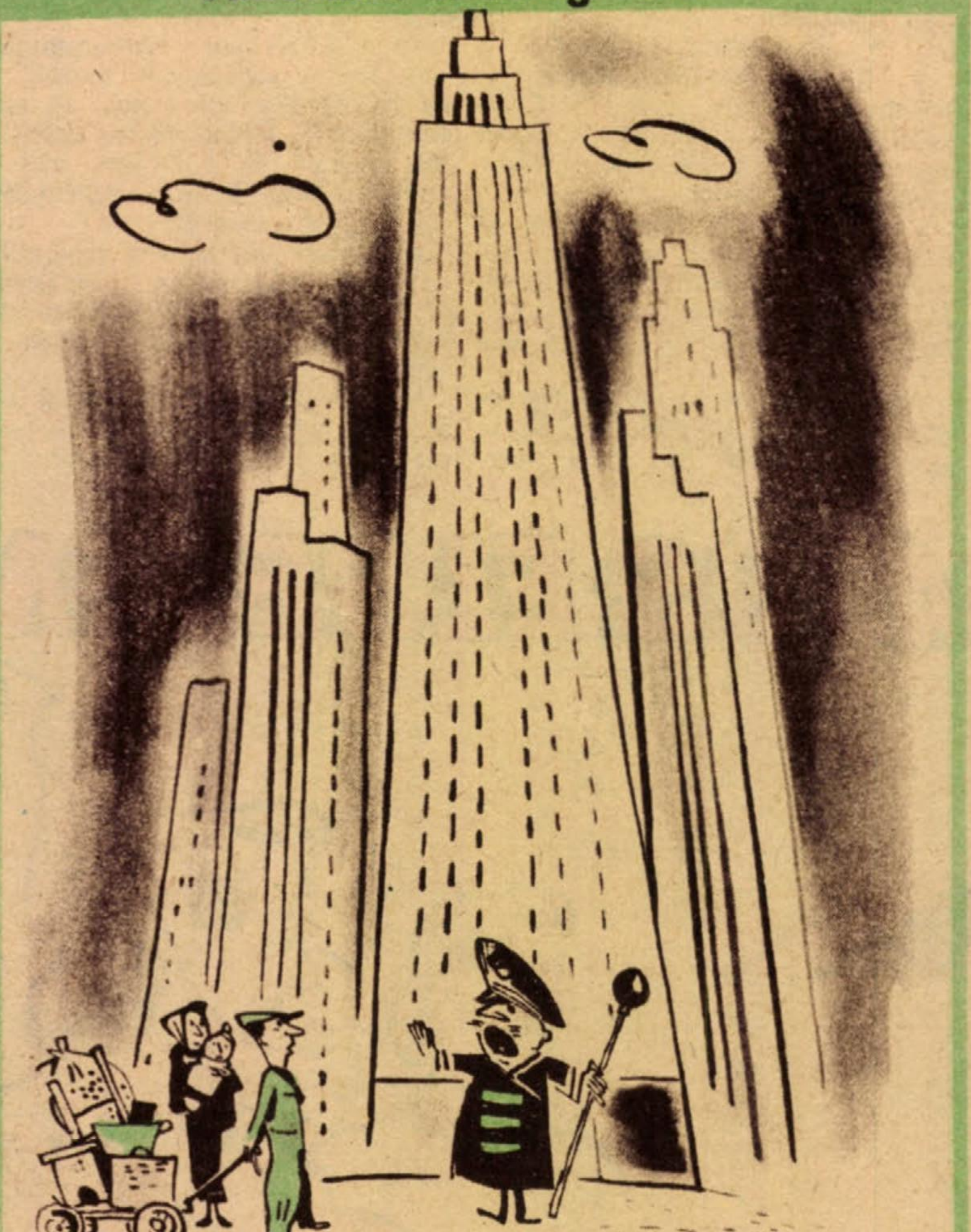

Portás: Ja, gyerek is van? Akkor a pincelakás maguknak nem kiadó, mert zavarja a trösztelnök urat a 172-ik emeleten.

Ludas Matyi azt üzeni

B. I., Gyöngyösi-út. A témát már többször feldolgoztuk.

Két kaposvári olvasó. Igazuk van, a „tiszteletbeli tag" valóban ezúttal cserbenhagyta a legifjabbakat. De megnyugtatjuk olvasóinkat, hogy igenis résztvett a tisztasági akcióban és ragyogóra kefélt szőrrel, vidáman újból megjelenik.

Nem közölhetők. N. Z., Lengyeltóti, H. M., Szeghalom, M. J., Felsőszentmárton.

K. Endre. Könnyedébb, vidámabb verset kérünk, olyan illik a mi lapunkba.

Madársörét. A bürokrácia ellen élesebb gúnnyal kell hadakozni. Ahhoz képest azonban, hogy első írása, bíztatni merjük.

Ludas Matyi

Főszerkesztő: **GÁBOR ANDOR**
Felelős szerkesztő: **GÁDOR BÉLA**
Szerkesztő: **TABI LÁSZLÓ**
Kiadja a Szabadság Lapkiadó-vállalat.
Felelős kiadó: **GOLÁCS ERNŐ**
Szerkesztőség:
Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Telefon: 127—750, 128—031.
Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3.
Telefon: 143—012, 143—017.
Nyomatott
a Budapesti Szikra Nyomda NV.
offset-körforgógépén
V., Honvéd-utca 10.
Felelős nyomdavezető:
Radnóti Károly.

Automata zuhanyozók a fővárosi fürdőkben

Rajzolónk javaslata.

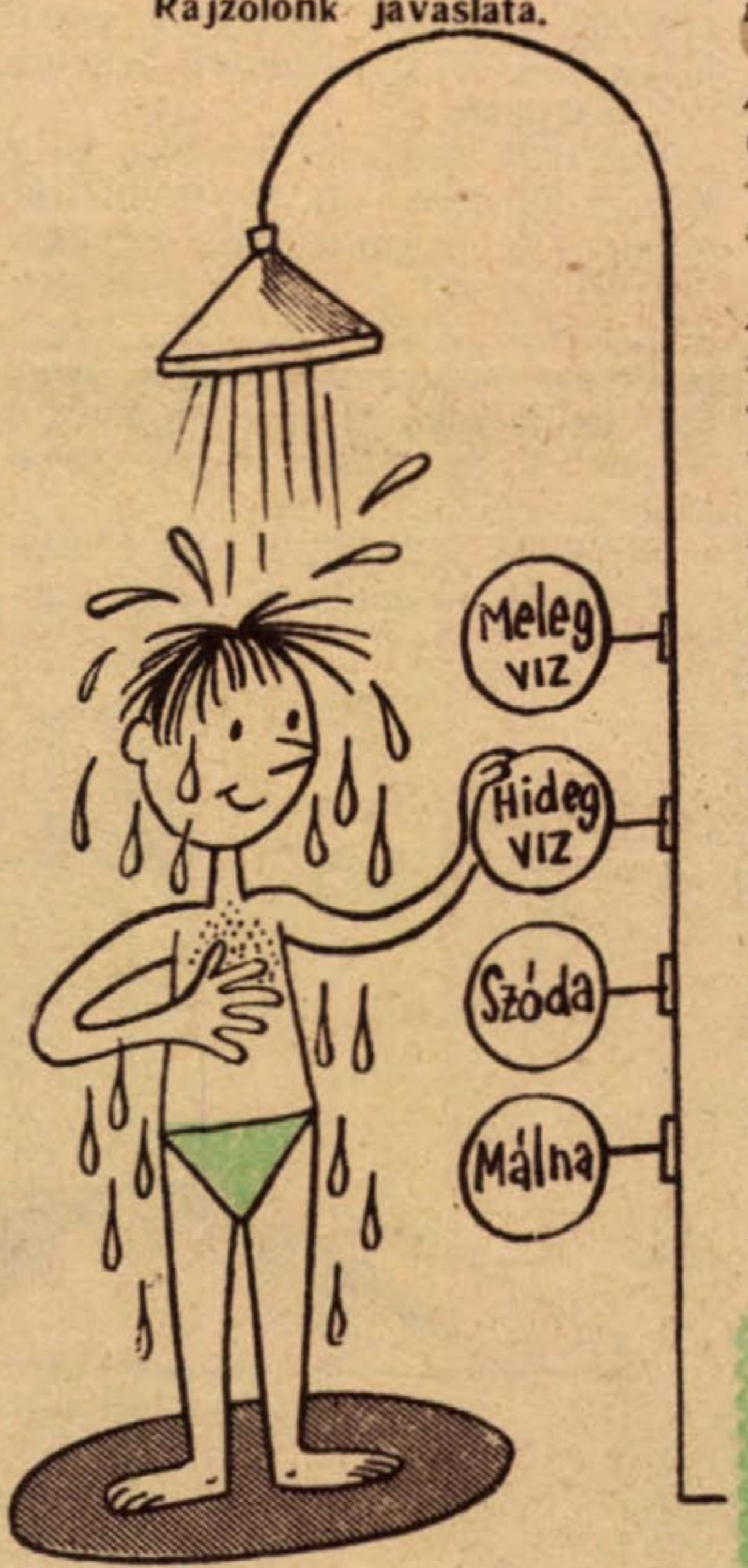

Fordított eset

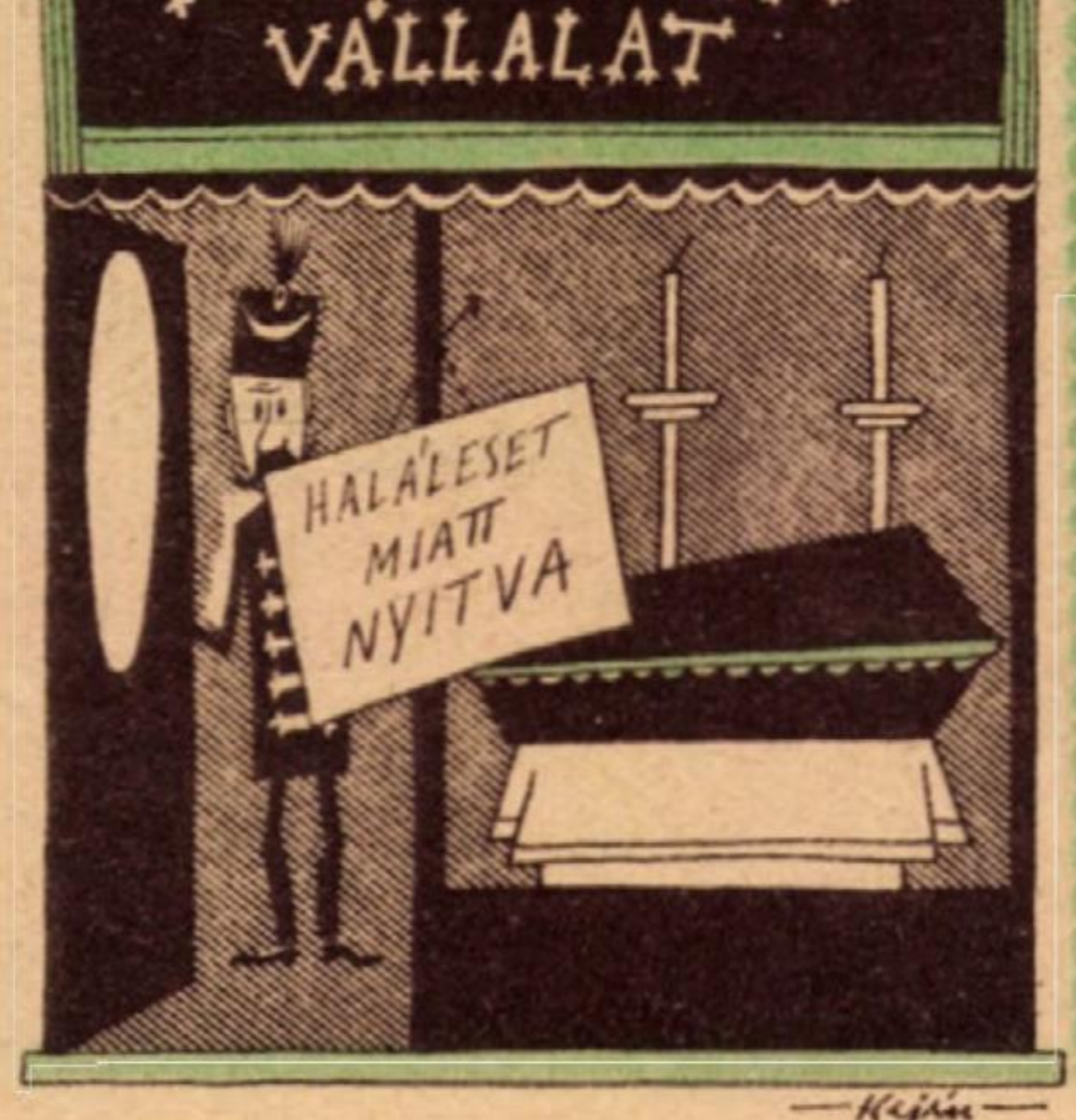

Ahogyan nem szabad termelési értekezletet tartani

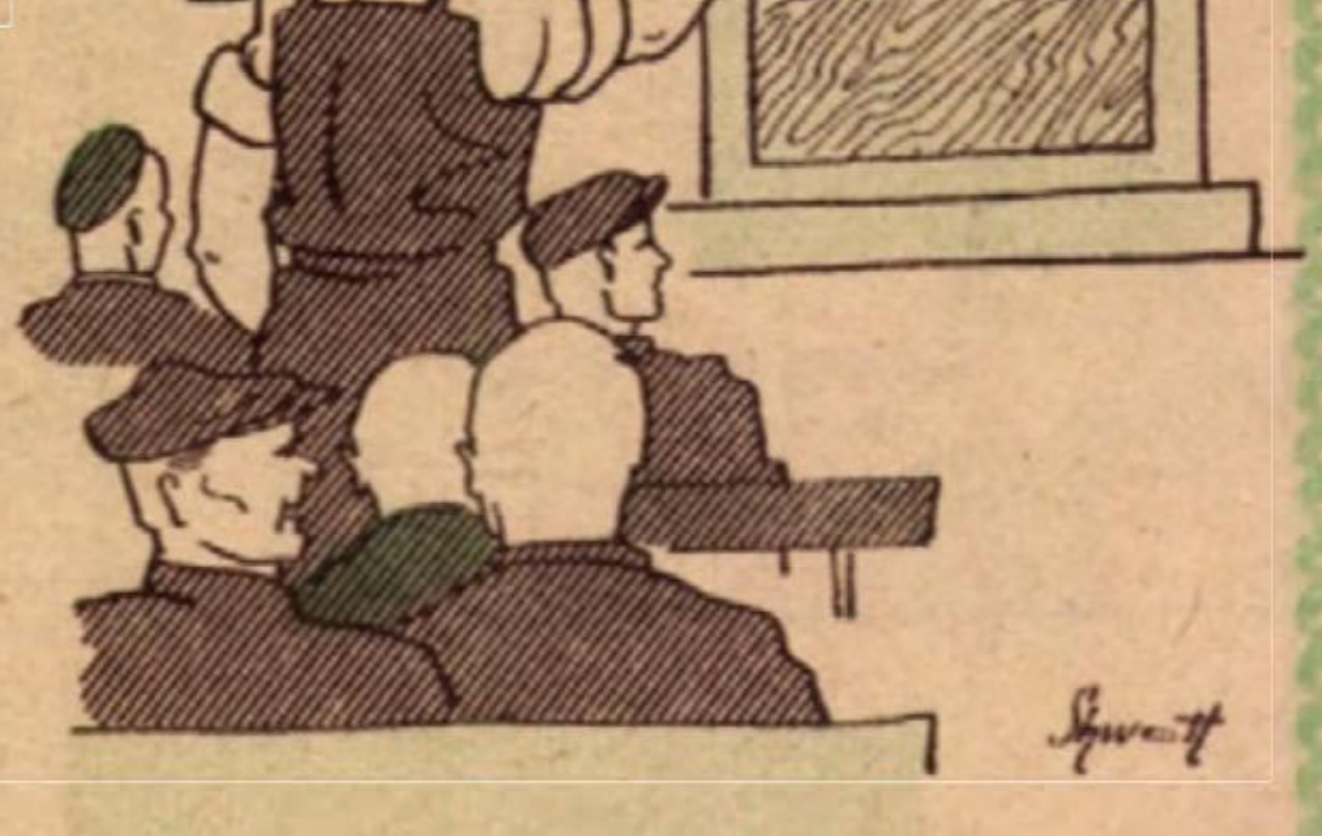

Előadó: ... másfélórás beszédemben részletesen megvilágítottam, hogy fejlődünk, haladunk, egyenesen előre megyünk a kitűzött uton a cél felé, hibáinkat kijavítottuk, politikai munkánkat is fejleszteni fogjuk...

Felszólaló: Most még azt mondja meg előadó elvtárs, mennyi volt az üzem termelési eredménye a múlt hónapban?

Előadó? Ja, azt most hirtelen nem tudom megmondani...

A halál ügynöke

Ady Endre után egyelőre még szabadon
írta: Winston Churchill

Én a halál ügynöke vagyok,
Nem szeretem Anglia népét
S nem szeretem a békének
Csak a végét.

Én a halál ügynöke vagyok,
Szeretem, ki a vértől nem fázik
S Trumant, ha háborúról
Pofázik.

Szeretem, kik szuperatomról
Rémes meséket súgnak,
Én a halál ügynöke vagyok,
Míg feneken nem rúgnak.

(g. m.)

Egy sikeres kombináció

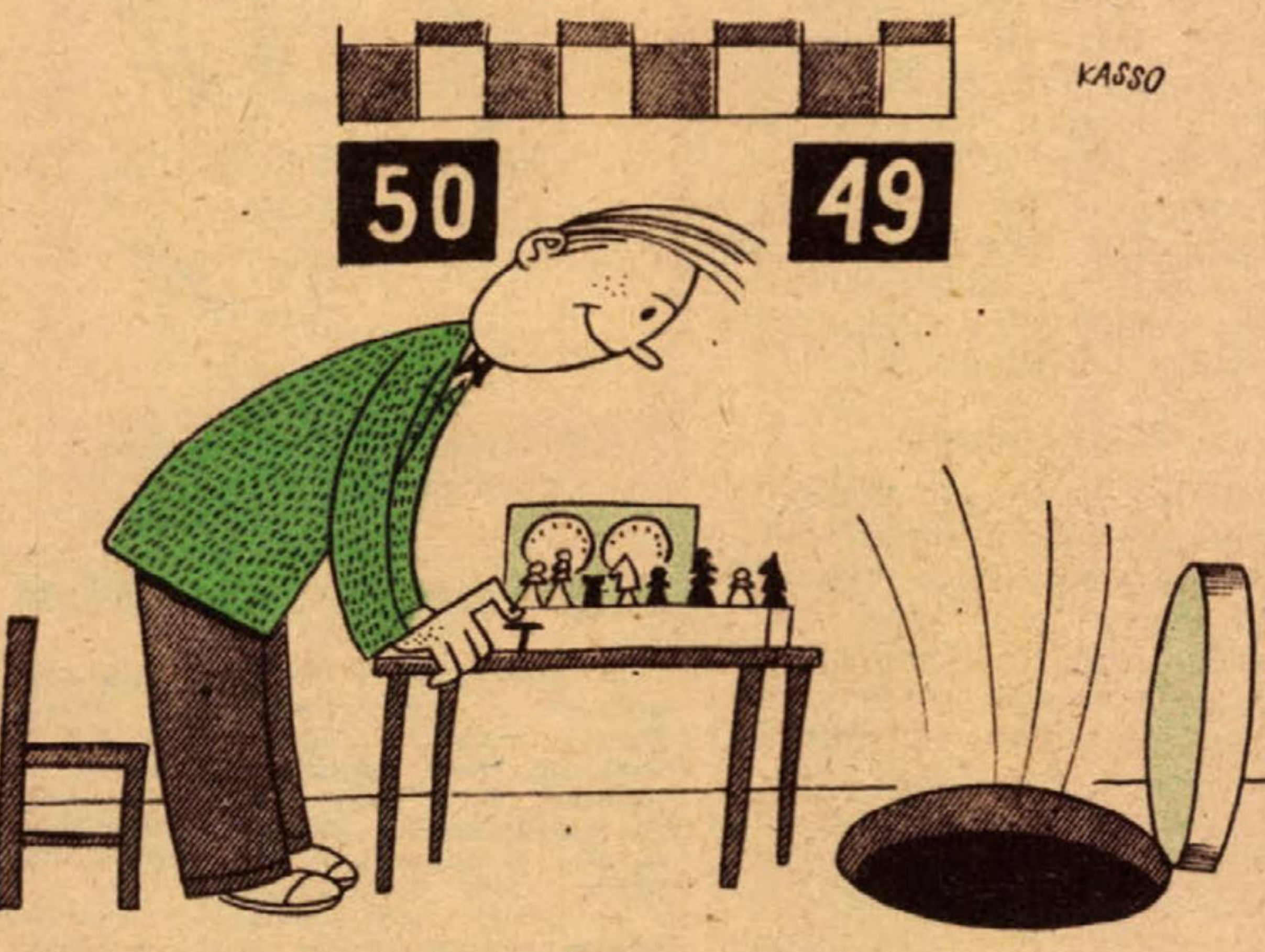

Az ellenfél beleesett a csapdába . . .

Üdülni küldik a tisztasági versenyben nyertes házfelügyelőket

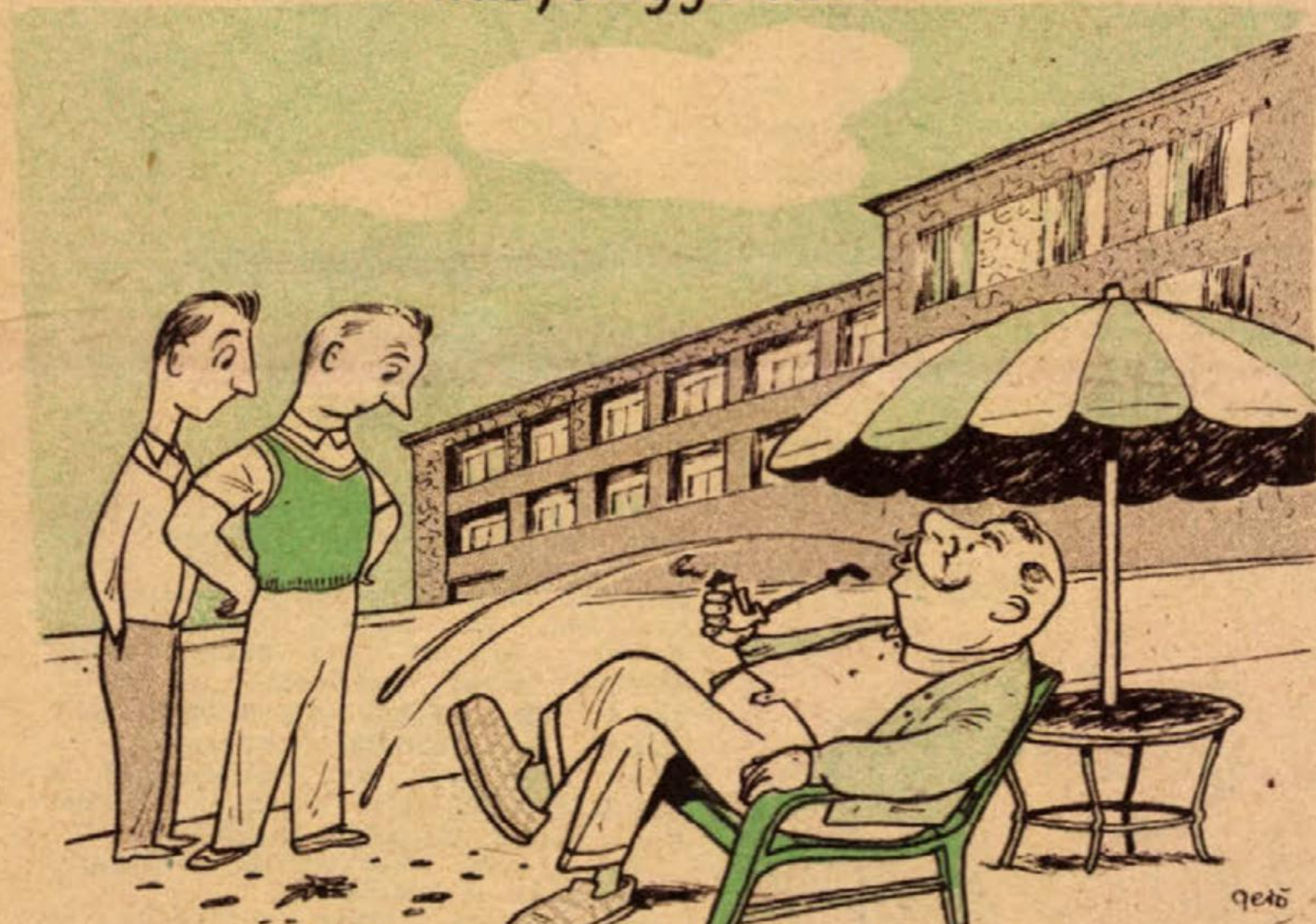

— Mi az, házfelügyelő bácsi, mért szemetel annyit itt a nyaralóhelyen?
— Hja fiam, én most pihenek . . .

Kétszáztagú magyar parasztküldöttség megy a Szovjetunióba

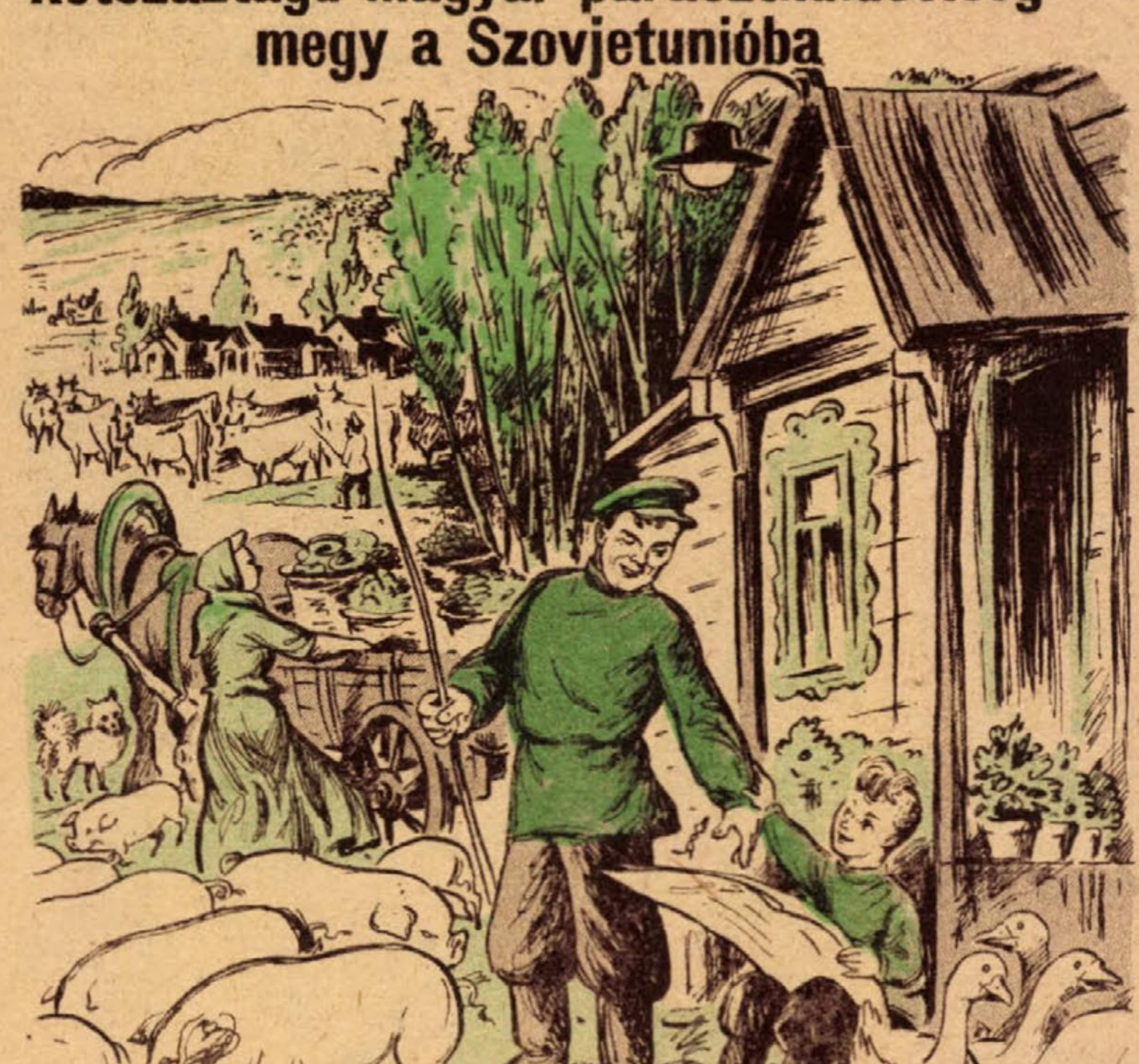

— Apa, itt olvasom a lapban, hogy magyar parasztok jönnek hozzánk látogatóba tanulni. Te voltál Budapesten, mondd, hogy mondják magyarul, hogy zdrásztvujtye.

Ahogy ők képzelik

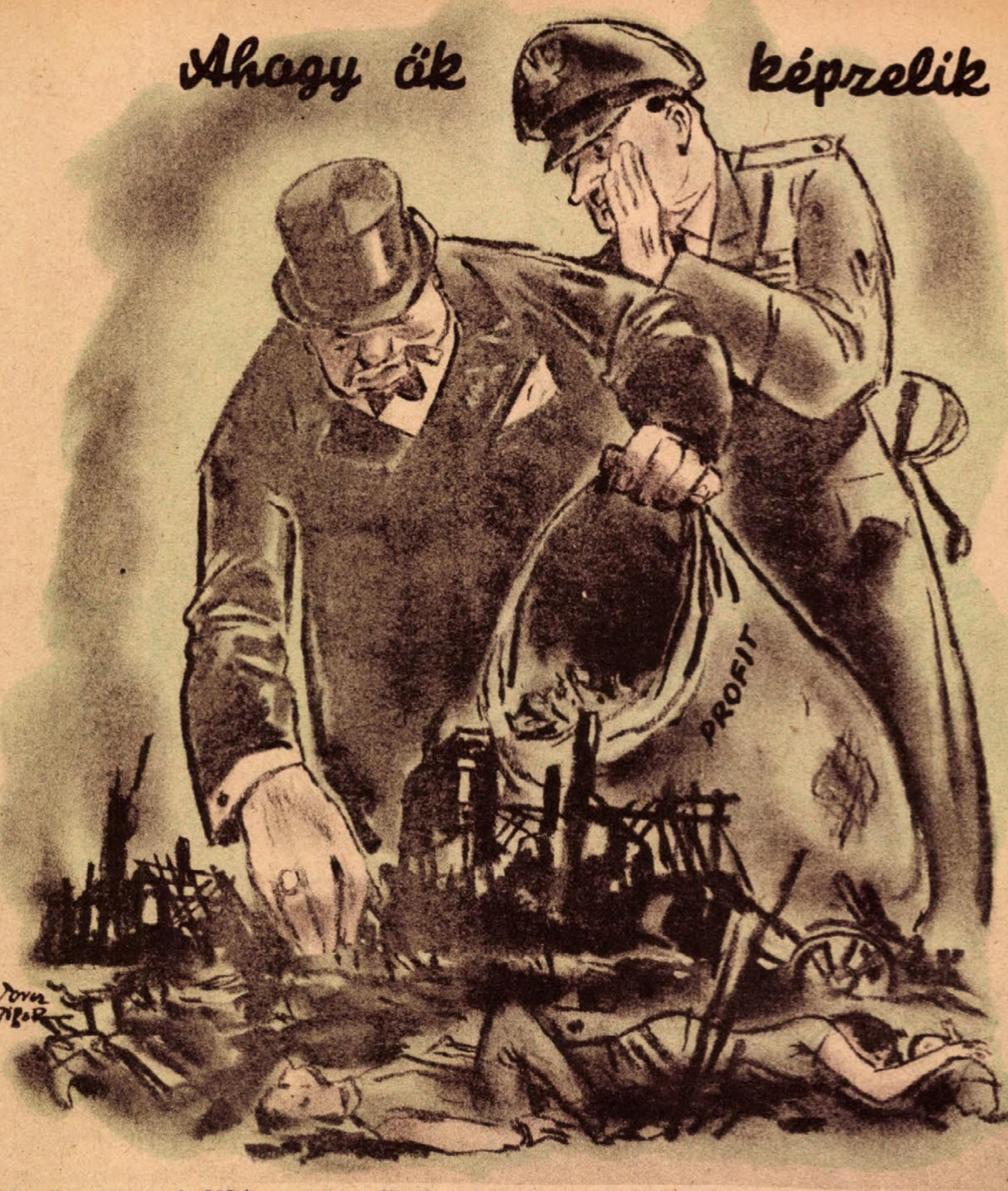

Bradley tábornok USA vezérkari főnök a háborús nyerészkedőhöz: Ne felejtsd el öregem, fele az enyém . . .

Egy pillanatra a ceruzádat!...

Ha valamelyik amerikai riporter megtudná a dolgot, másnap már biztosan ilyen vezércikk jelenne meg a lapjában: „Katasztrófális ceruzahiány tizedeli a magyar lakosságot!"

A valóság az, hogy ha az embernek száz ceruzája volna, az is kevés lenne. Napjában legalább tízszer hallom:

— Egy pillanatra a ceruzádat!

Persze, ritkán van az embernél tíz ceruza és így kilencszer azt kell mondani, hogy nincsen.

— Hogy lehet ceruza nélkül meglenni!? — kiáltják ilyenkor felháborodva és olyan lesujtó pillantást vetnek az emberre, hogy torkán akad a zokszó.

Már egyszer ugyan megpróbáltam, hogy véget vetnek ennek az állapotnak, de minden eredmény nélkül. Hiába vettem egy tucat ceruzát és adtam mindenkinek egyet (családosoknak kettőt), másnap már újra hallhattam a közutálatnak örvendő mondatot:

— Egy pillanatra a ceruzádat!

Sokat törtük a fejünket Heflacsekkel — akinek mindig rángatózni kezdett a füle e mondat hallatára — miként szüntessük meg az „egy pillanatra a ceruzádat"-mozgalmat.

Tegnap sugárzó arccal rontott be hozzám:

— Megvan! Ki fogjuk pellengérezni a társaságot. Te remekül tudsz faliújságcikket írni . . .

— Igazad van! Hogy erre nem gondoltunk! . . .

— Na, fogjál hozzá — mondta és mellém ült.

— Hogy? . . . Most rögtön? . . . — kérdeztem idegesen.

— Persze! . . . Minél előbb túl vagyunk rajta, annál jobb.

Megtapogattam a zsebem és egy fokkal még idegesebben kijelentettem:

— Azért holnapig ráérne . . .

— Dehogy ér rá! — kiáltotta határozottan és olyan ellentmondást nem tűrő hangon, hogy láttam, ellenkezés kárbaveszett fáradság.

Be kellett adnom a derekamat. Tudtam, addig nem mozdul el mellőlem, míg meg nem írom a cikket. Egyre kényelmetlenebbül éreztem magam, de annyira sürgetett, hogy hiába húztam az időt. Végül mégis csak ki kellett rukkolnom:

— Hát akkor . . . egy pillanatra a ceruzádat . . . — mondtam lesütött szemekkel.

Mint aki parázsba ült, úgy ugrott fel:

— Hát te is?! — kiáltotta és a szemével olyan lesújtó pillantást vetett rám, amilyent ilyenkor szokás. — Ha nem lenne az ügy ilyen közérdekű, egyszerűen faképnél hagynálak! Így azonban várj egy pillanatig, mindjárt kérek egy ceruzát.

Ezzel elment és kért a Zacctól egy ceruzát.

De hogy Zacc kitől kérhette, erre még a mai napig sem tudtam rájönni.

Kékvölgyi Vilmos

Elkészült az USA új bűnözési statisztikája

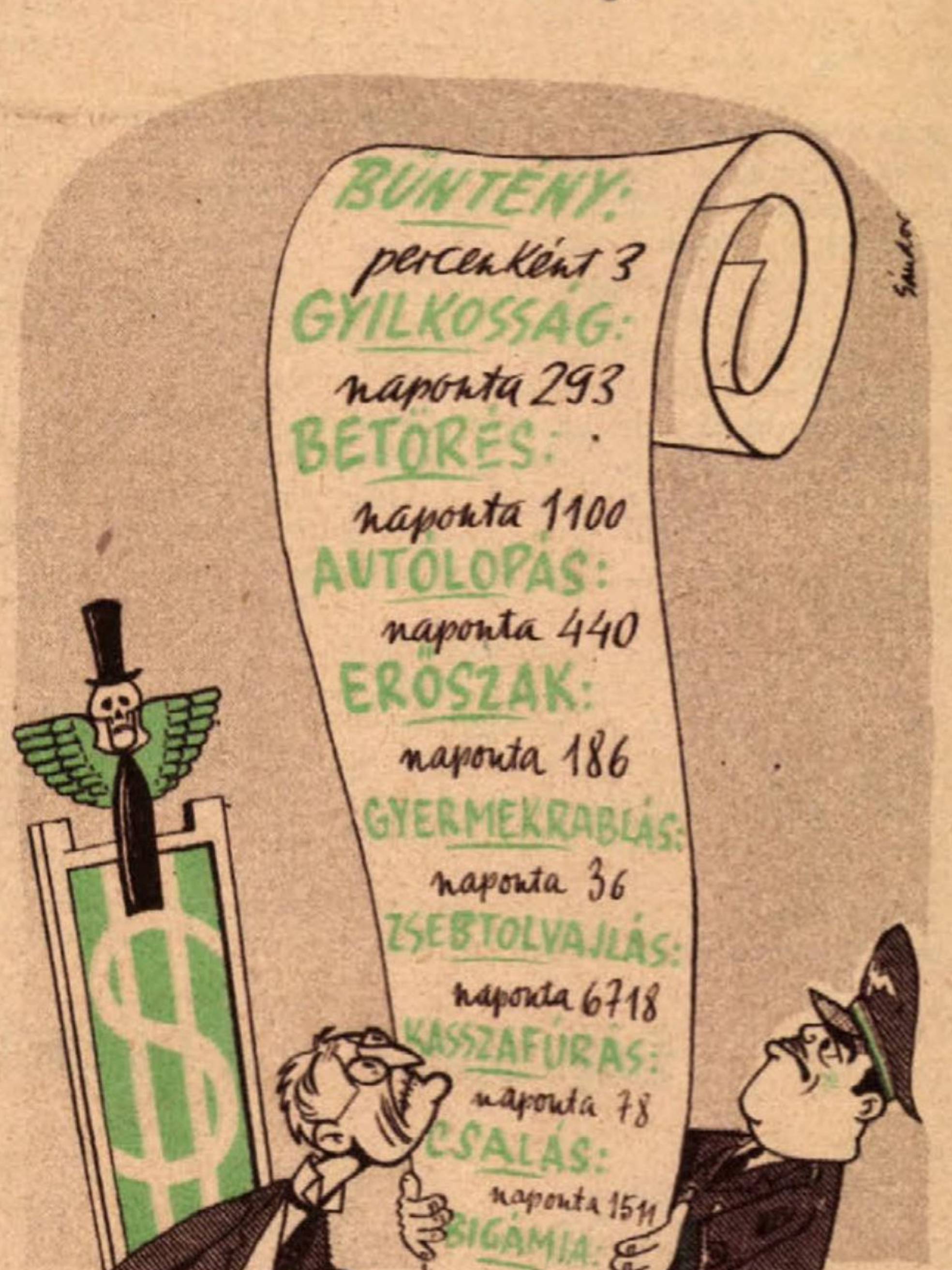

A RENDŐRFŐNÖK: És ebben még nincsenek is benne az elnök úr és közéleti kitűnőségeink viselt dolgai . . .

FIZESSEN ELŐ A
LUDAS MATYI-ra
NEGYEDÉVRE Ft 8·40

Ludas Matyi a DUNA-CIPŐGYÁRban

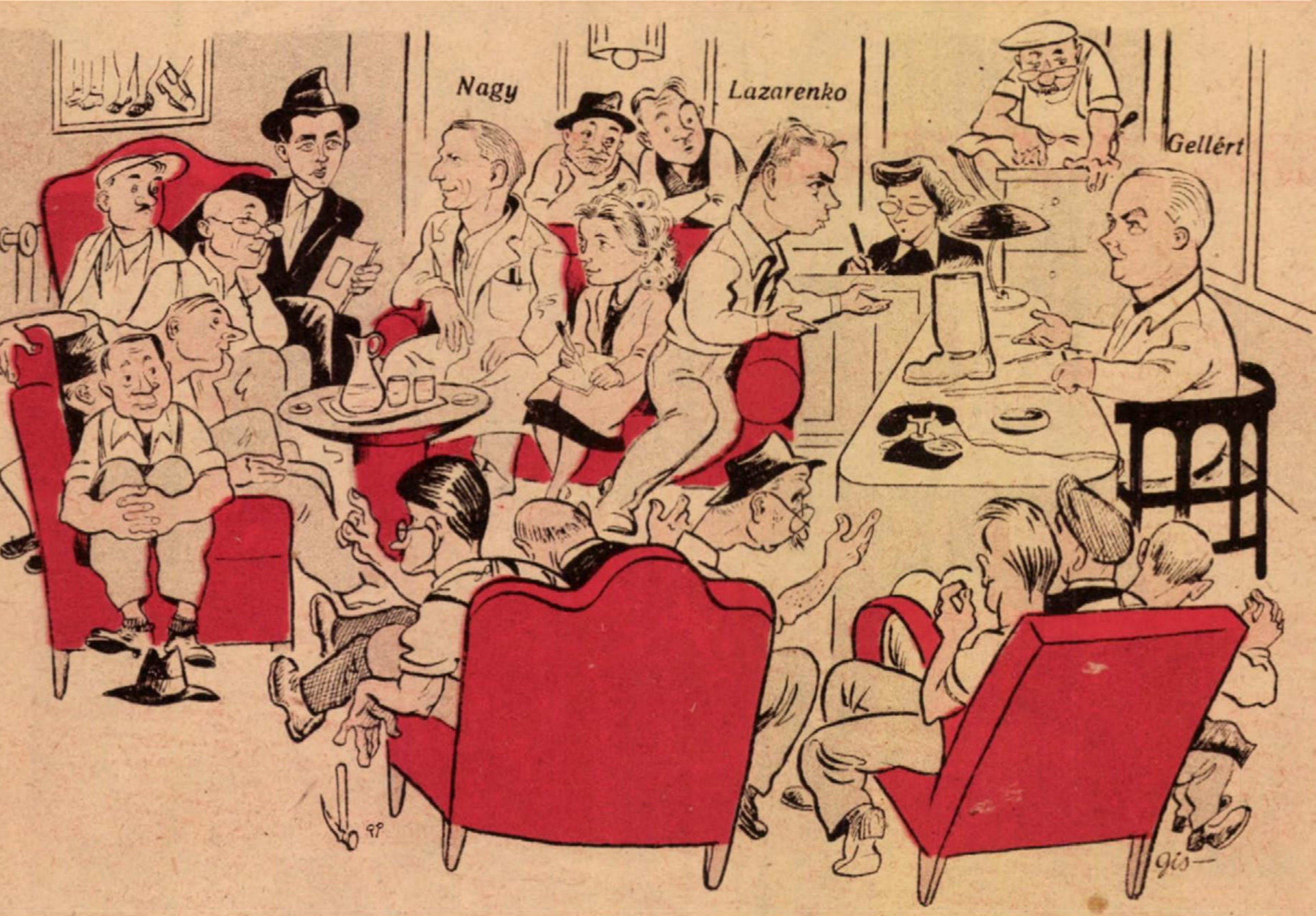

Kevés a helyiség a Duna-gyárban. Képünk egy termelési értekezletet ábrázol, ahol a szűk keresztmetszetet jó beosztással ellensúlyozni lehet.

Mezítlábtól a tipuscipőig

Először is kezdjük az ősembernél, aki pucéran élte világát és sokra becsülte a nyárson sült brontosaurus-fartőt. Az ősember cipő helyett mezítlábat hordott, aminek olyan vastag volt a talpa, mint némely kortársunk pofázmányán a bőr. Na, aztán jött a jégkorszak, mikor akkora jégcsapok lógtak őseink szakállából, mint egy jégcsap. Ekkor bölény-bőrbe öltözött kulturálatlan elődünk s a lábára mammut-mamuszt húzott. A jégkorszak után divatbajött a krisztus-papucs, ma is hordják.

A cipőcsinálás kezdetben egészen kezdetleges volt, baltával verték a szöget a bőrbe, de ez már akkor volt, mikor cipőt hordtak az emberek. Meg csizmát, topánt és így tovább s már itt is vagyunk a huszadik században, a Duna-cipőgyárban.

Itt pedig először is nézzük meg a kört. Ez egy olyan kör, aminek van vége, mert a végén egy vadonatúj cipő vagy bakancs esik ki belőle. Úgy is hívják a kört, hogy futószalag, de ilyesmi csak laikussal esik meg. Ez a kör csinálja a típuscipőt, meg egy csomó ember, akik nélkül a futószalag elmehetne Kukutyinba zabot hegyezni. Serényen folyik a munka, nincs csirizszag, kosz és rendetlenség, mint a Marci bácsinál a Lepény-utcában. Gépesítve van itt minden, csak a futballcipőket csinálják kézierővel.

Itt a focirosztályon még előfordul, hogy a majsztram szájába veszi a szöget és onnan üti a talpba. Egyszerre annyit kap be, hogy lenyelés esetén egyetlen orvos sem garantálná az életbenmaradást. Bár van egy remek újítás, ami kiküszöböli a szögszopogatást, népszerűségét veszélyezteti az, hogy a szögnek állítólag savanyúcukor íze van.

Azt pedig ne higyje az olvasó, hogy csak úgy egyszerűen rámbízták, nézzem ki a szemem és nem magyarázták meg semmit. Egy öreg szaktárs elmesélte az összes munkafolyamatokat, most is itt csöng a fülembe minden szava.

És ha ez után az oktatás után nem tudok cipőt csinálni, akkor nem érdemlem meg a levegőt. Sőt, ha az olvasónak van egy kalapácsa, sámlija, ha szerez néhány szöget és egy rossz retikült és ha megfigyeli, amit elmesélek, biztosan össze tud püffölni egy nyári szandált. De vigyázat ám legények, mert a kontárságot büntetik.

Na de most nézzük, mit mond az öreg. Ő azt mondja:

— Először is fölcvikkoljuk az überspannt, ha ez megvan, jöhet a doplizás és a frejstingolás. (Megjegyzem, lehet, hogy a frejstingolás helyett valami mást mondott. Én mindenesetre rámondtam, hogy — ühüm és meresztettem a szemem, hogy csúnya lettem, mint a csuka. Az öreg tovább folytatta):

— Aztán iberelni kell a cipőt, bélederezni, csak a glejstükre kell vigyázni, hogy ne cupfoljon — és itt az öreg aggódva nézett rám.

— Persze, — nyugtattam meg.

— Az csak világos, hogy a glejstükre vigyázni kell.

— Mikor ez is megvan, — száguldott tovább az öreg, — lehet bindolni, de nem vaktában, hanem gonddal, jól lerájbolni, a frézert betoldani, hogy az ampasz ki ne szakadjon.

S látod olvasó, már kész is a cipő. Sajnos, én néhány folyamatot kifelejtettem, mint sirfelés, branzol, snittvágás, az olvasó tetszés szerint csinálhat velük, amit akar.

Én azt hiszem, ezzel be is fejeztem a cipő és készítésének fejlődéstörténetét. Aki úgy érzi, hogy keveset mondtam, az vagy tanulja ki a szakmát, vagy menjen ki a Duna-cipőgyárba ellenőrizni történetírói működésem.

Anyagrendelés telefonon

I. felvonás.

Anyagrendelő (telefonál): Halló! Ott festékgyár? Kérem itt én. Ott ön? Helyes. Hát kérem, küldjenek festéket. Hogy milyent? Jót! Lötyögtesse csak meg! Remek. Príma lötyögése van. Kondor barna festék. Hát kérem csak gyorsan leszállítani. Kivel beszéltem? Legéndy Egon elvtárs? Helyes. Hát szervusz barátom, örülök, hogy megismertelek. Remélem, egy Legéndy nem csapja be az államot, pláne ipszilonnal. Na most nézzük a bőrgyárat. Halló! De halló! Ott Nikodémusz bőrgyár? Biztos? Mutassa az írásait. Na rendben van elvtárs, csak tréfáltam. Hát kérlek, küldj egy ezer kvadrátra való bőrt. Hogy milyent? Hát bőrt. Kocogtasd csak meg! Helyes. Szinte hallom a szagát. Príma egy bőr. Hát szervusz kérlek, meg kell gebednem a munkában kérlekalásan. Hát még ha személyesen kéne a rendelést leadni, meg mintát kérni. Phu, rémes tragédia az életem.

II. felvonás.

Anyagrendelő (telefonál): Halló, ott Legéndy? Hát idefigyelj, te jól elbántál velem. Nem megmondtam, hogy príma árut küldj? Aztán csupa bóvlit kaptunk. Mi, hogy én vagyok a hibás, mert nem személyesen rendeltem? Hogy én? Én? Nahát, ez mégis szemtelenség. Pedig hogy bíztam az ipszilonban. — Halló, ott Nikodémusz bőrgyár? Hát... hát... miféle nyaktalpot küldtetek elsőrendű minőségbe? Ez a tiszta erkölcs? Mi, hogy én vagyok a hibás, hogy nem mentem személyesen? Hát megdögedek, megdöglök a munkában, nem hogy személyesen. Hogy én? Én? Na, megállj, ezt még megkeserülitek. Hogy én? Hát persze, hogy én. De majd máskor személyesen megyek ki. Hát kérlek, szükségem volna egy ötszáz kvadrát sevróra. Mutasd csak. Príma. Hát kérlek, akkor nincs hiba. Szervusz. (Leteszi a kagylót.) Ez igen, két legyet egy csapásra. Nem elég, hogy megmostam a fejét, egyúttal az újabb rendelést is elintéztem.

Nagy S. József

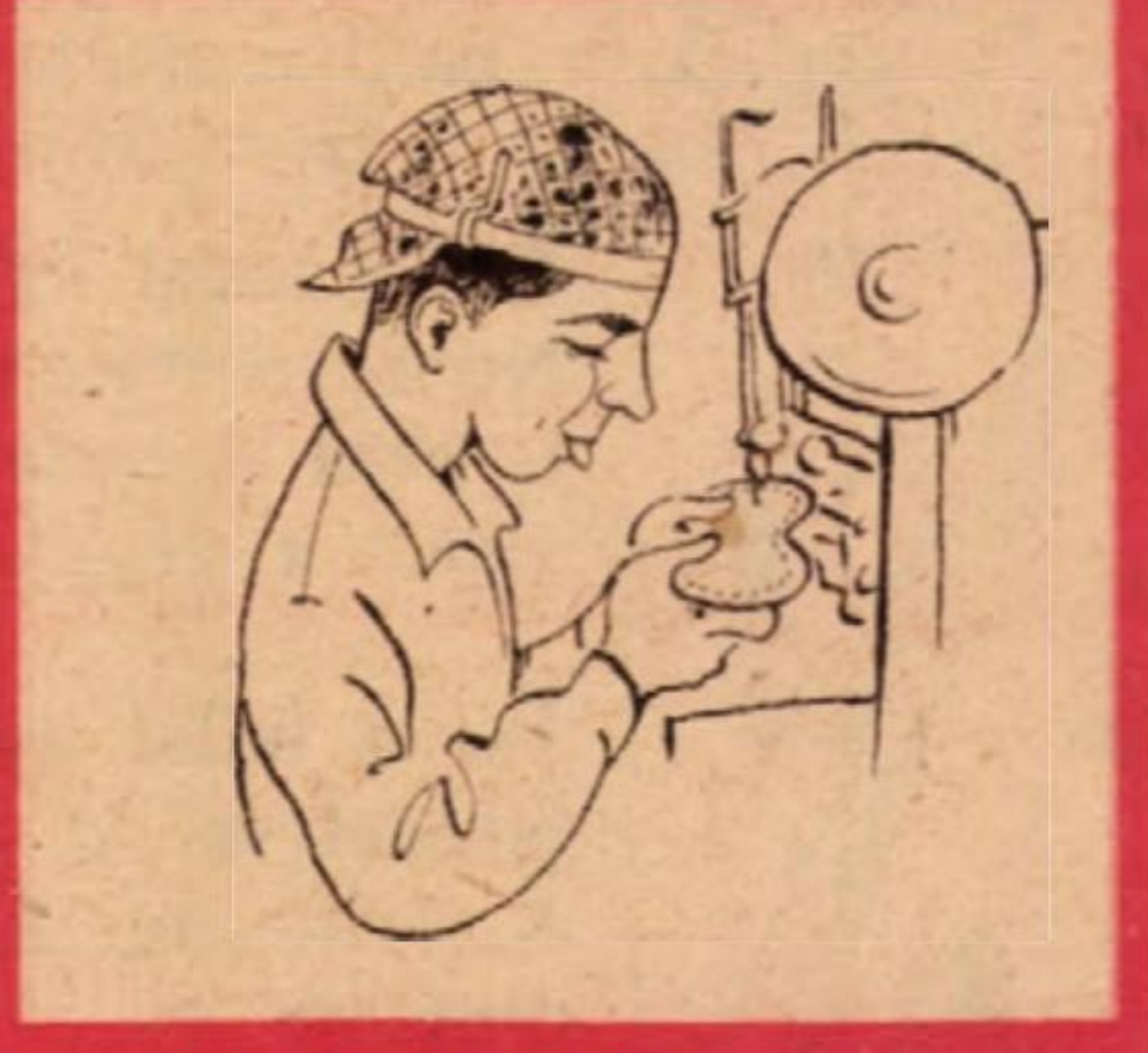

Kerekes Józsi, tanuló

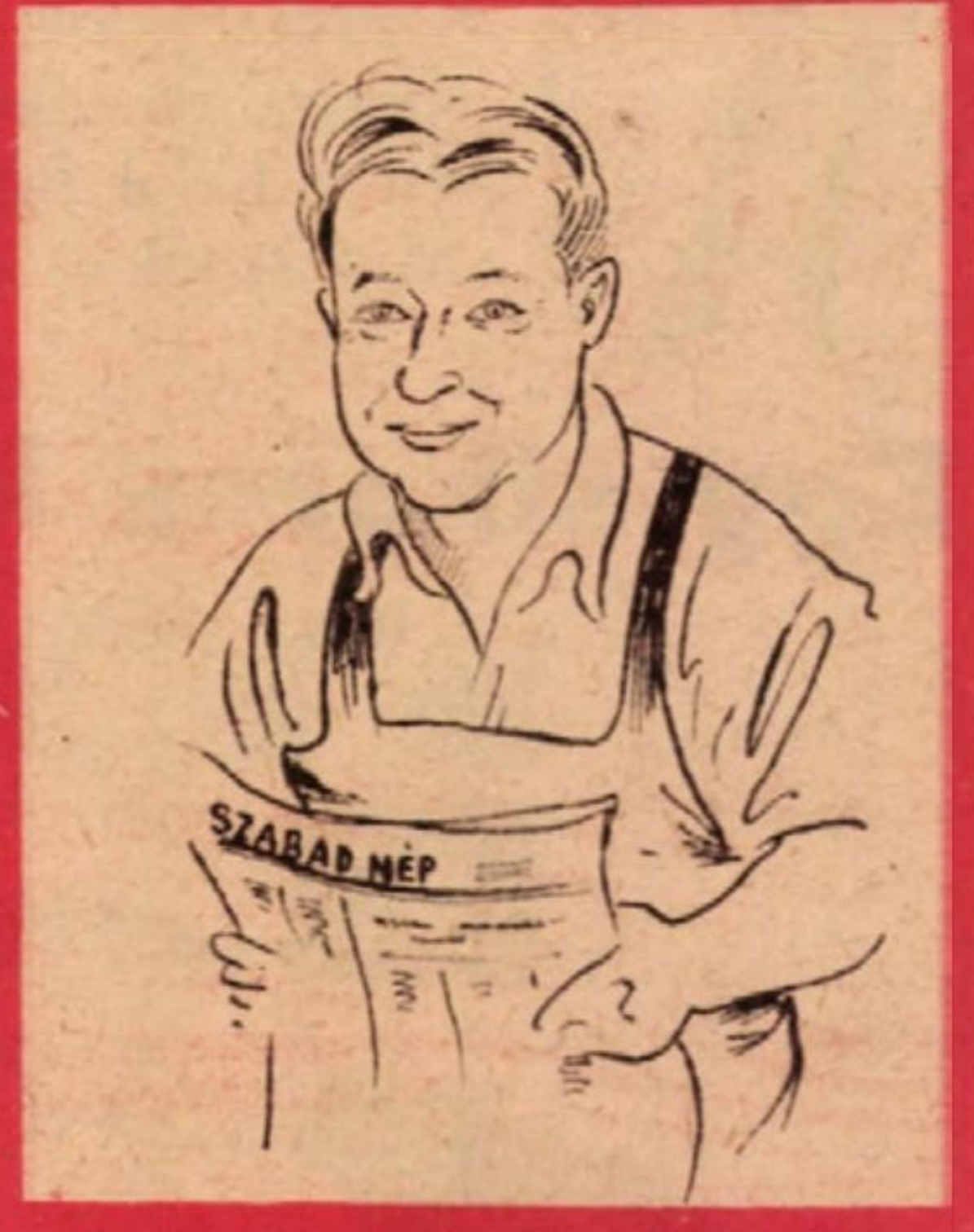

Peisztingel István élmunkás sztahánovista

Baj van a szögekkel

A sportműhely dolgozói panaszkodnak a szögek minősége miatt. Puhák a szögek, ha beverik a cipő sarkába, nem egyszer kibujnak az oldalán. Egy öreg cipész, aki régi jó suszterszokás szerint a szájában tárolja a szöget, onnan köpi a kalapács alá, panaszkodik:

— Hiába, nem jók ezek a szögek. Olyan puhák, hogy hozzáragadnak a fogamhoz.

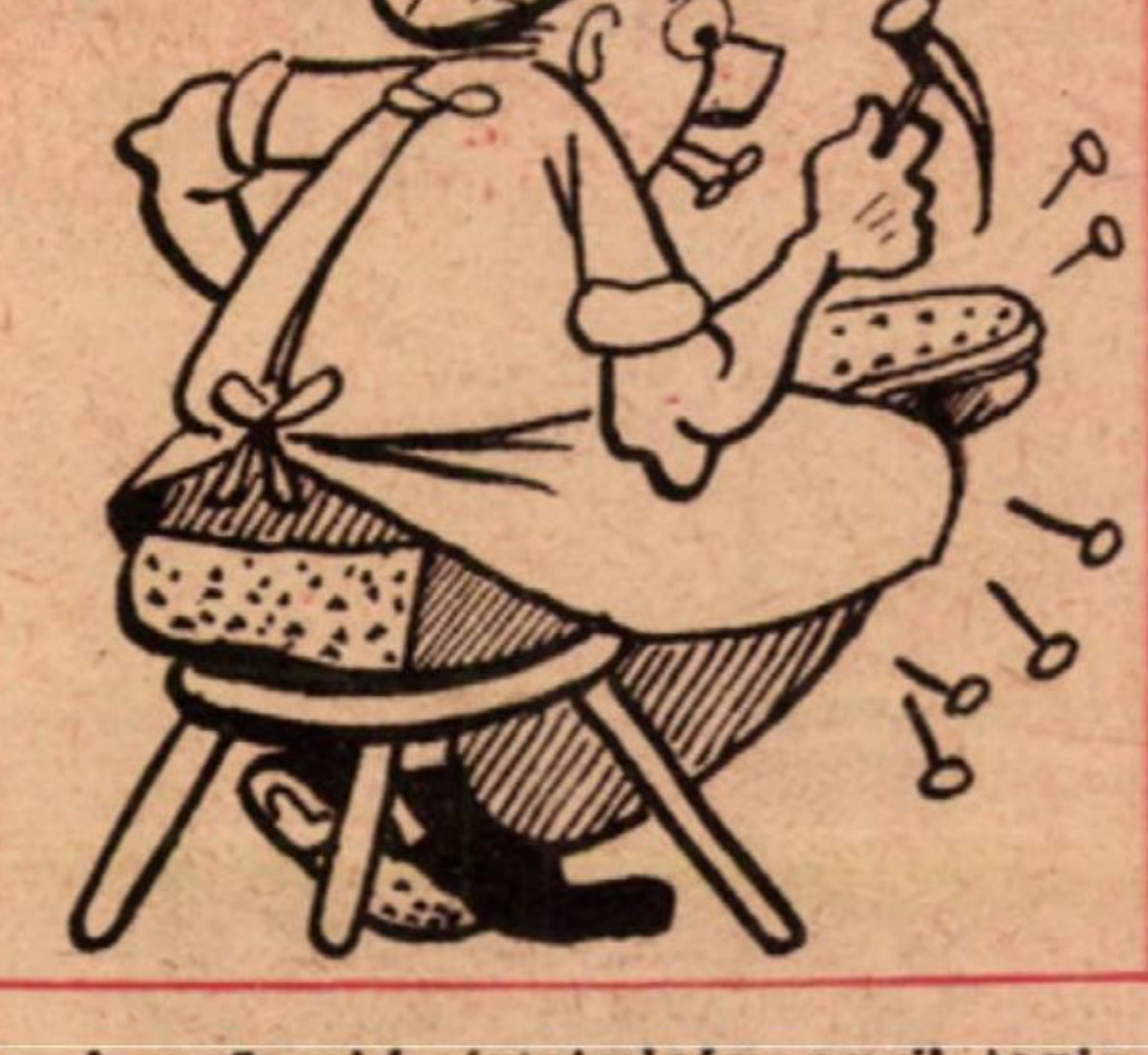

A műszaki értelmiség egyik tagja nem áll helyzete magaslatán, ami a marxista elméletet illeti. Némi fontoskodást azért néha megenged magának az üggyel kapcsolatban. Egyik nap az öreg cipészmester, Márton bácsi, felkereste az illetőt az irodán valami ügyes-bajos dolgában. Azt mondja a műszaki:

— Ezért kár volt abbahagyni a munkát, Márton elvtárs. Tudja, hogy miért dolgozik maga?

Az öreg Mártonnak ravaszul megcsillan a szeme:

— Hogyne. Hogy eltartsam a családomat.

— Hogy a szocializmust építse, — dörrent rá a műszaki, majd így folytatja: — Lenin elvtárs azt mondta, a munka nálunk becsület és dicsőség dolga.

Márton bácsi szégyenkezve vonul az ajtó felé, ott megfordul és tiszteletteljesen visszaszól:

— Nagyon igaza van elvtárs úr. Csakhogy ezt nem Lenin elvtárs mondta, hanem Sztálin.

Jövő héten Ludas Matyi a győri Vagongyárban

Egy lépéstse a csizmáktól

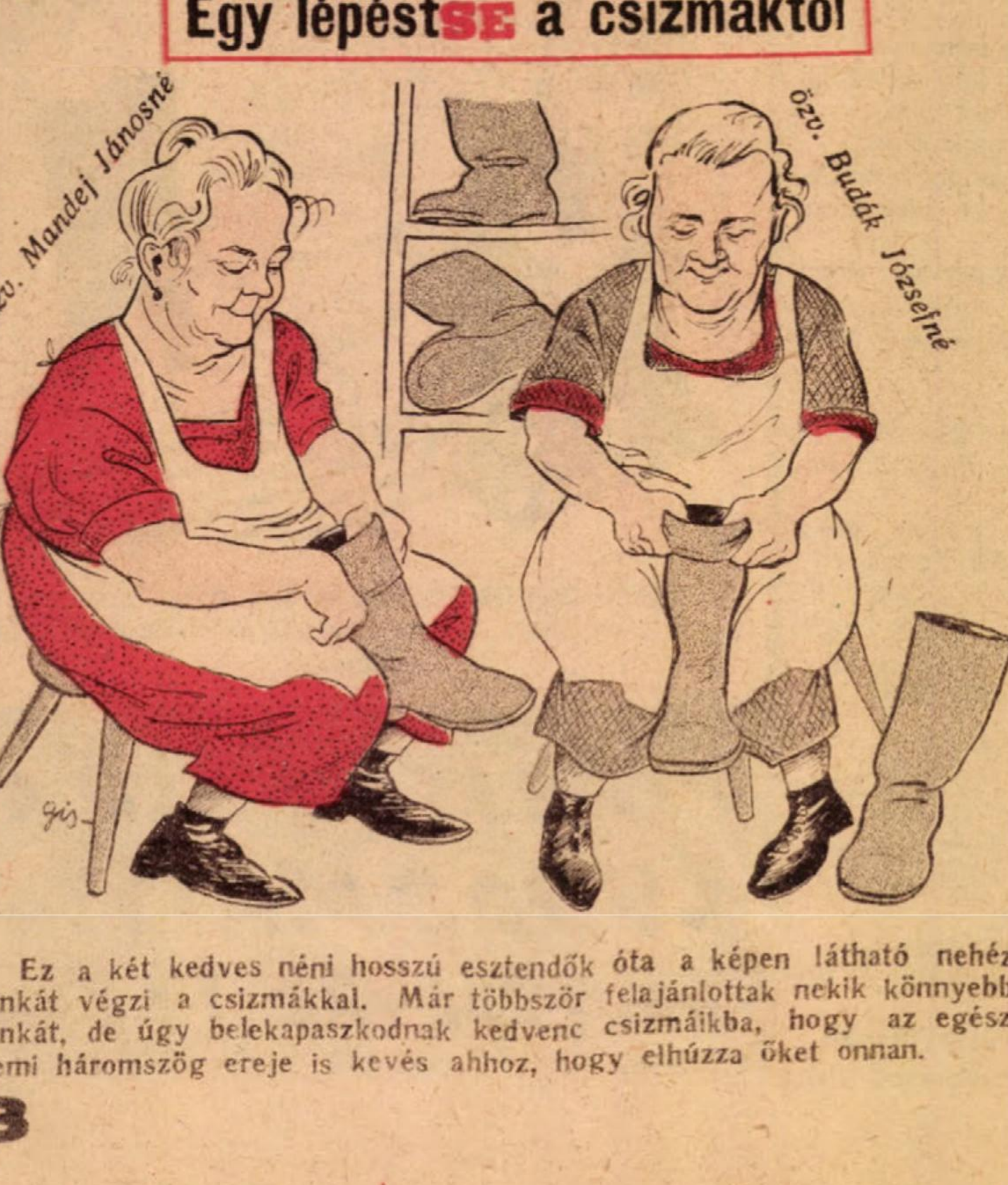

Ez a két kedves néni hosszú esztendők óta a képen látható nehéz munkát végzi a csizmákkal. Már többször felajánlottak nekik könnyebb munkát, de úgy belekapaszkodnak kedvenc csizmáikba, hogy az egész üzemi háromszög ereje is kevés ahhoz, hogy elhúzza őket onnan.

Süli Sándor szoc. pol. felelős, amint képünkön is látható: csupaszív ember. Jelenleg az a legnagyobb gondja, hogyan küldjön 200 gyereket 50 beutalással üdülni. Napok óta minden éjjel arról álmodik, hogy 150 mellőzött gyerek cuclit szegezve rohamot indít ellene. Süli elvtársnak három főtulajdonsága van: előnye, hogy kitűnően látja el a dolgát; hátránya: úgy hadar, hogy csak a leggyakorlottabb Süli-szakértők értik a szavát — és rejtélye: annyi a dolga, hogy naponta százfelé tépik, mégis mindig egészben van.

Egyébként Süli elvtársról azt a legendát jegyeztük fel, hogy április 4-én kis hijján lelőtt egy tűzoltót. Ő így adja elő az esetet:

— Április 4-én őrséget álltam a gyárban. Szereztem egy vadászpuskát is, hogy külsőm még marconább legyen. Egyszercsak arra jön egy tűzoltóruhás egyén, akit eddig még sosem láttam. Mondom a tűzoltónak, hogy igazolja magát. Nem ő, azt mondja, az uristennek se, mert hogy ő idetartozik. De én nem ismerlek. — mondom én. De én téged igen, — mondja ő, — te vagy a bürokrácia. Erre én mondtam valamit, de olyan gyorsan, hogy szerencsére nem értett belőle egy szót sem. És felszólítottam, hogy hagyja el a terepet. Honnan tudjam én azt, hogy nem egy tűzoltóruhába bujt kémmel van-e dolgom. Azzal ráfogtam a puskát, amelyben nem volt egy töltény sem és azt mondtam: „vagy igazolod magad, vagy keresztüllövöm a füledet." Erre eliszkolt a tűzoltó és néhány perc múlva megjelent a pártirodán a feljebbvalójával, egy századossal együtt. A százados elmondja az esetet, aztán megkérdi: Miért állítanak részeg embert az őrségre, elvtárs?

— Az őrség helyesen járt el, — mondja a párttitkár — és nem részeg, hanem hadar egy kicsit. Gyorsan mozog a nyelve.

— A keze is olyan gyorsan mozog a munkában? — kérdi a százados.

— Éppen olyan gyorsan.

— Nahát akkor hátra arc, indulj, — vezényli a kapitány az én tűzoltómnak, mert belátta, hogy nekem volt igazam.

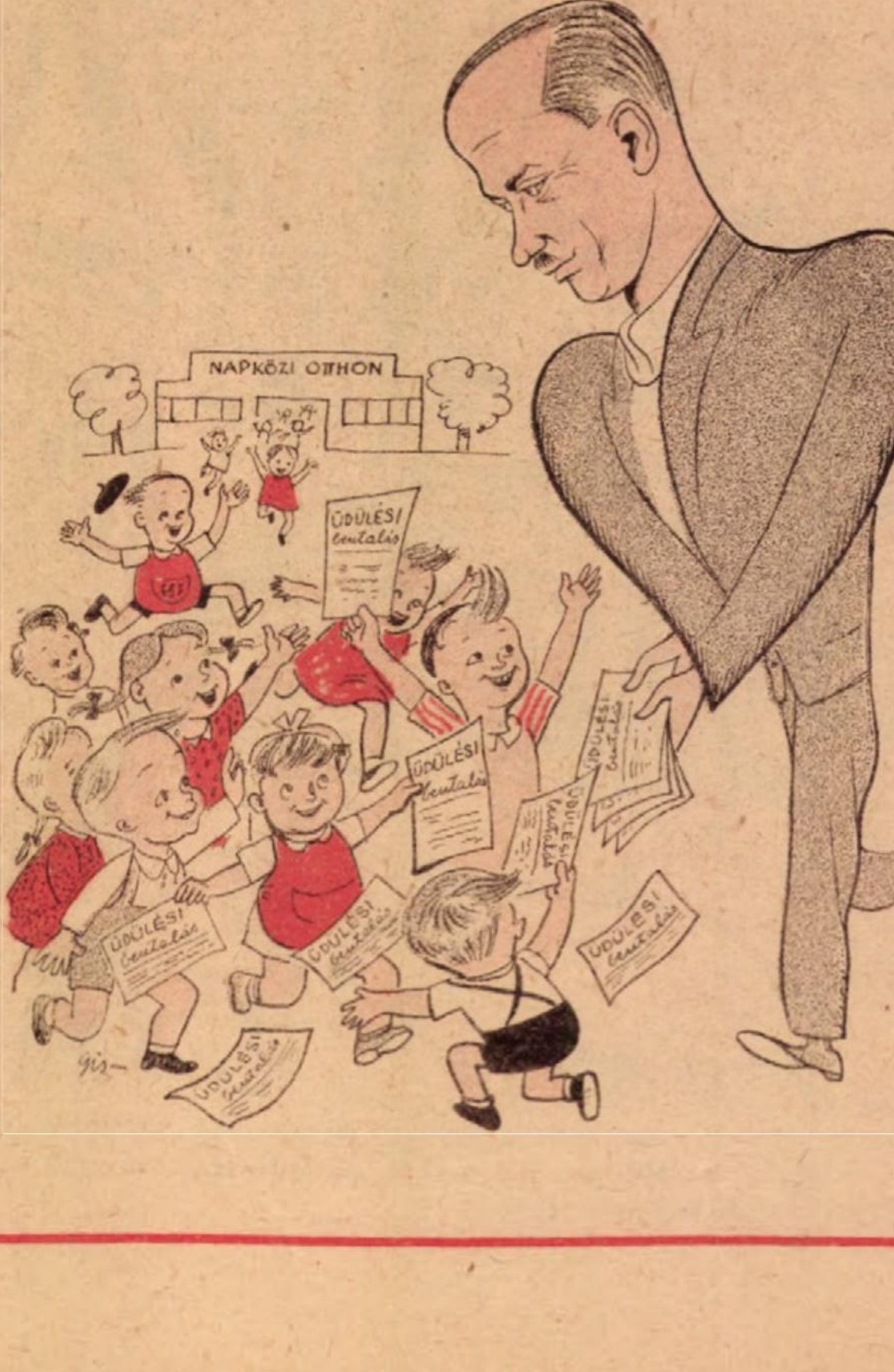Azóta, ha a tűzoltóval találkozom, mindig nagyot szalutál, jóba akar lenni velem: félti a fülét.